

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

EL

Γνώμη 03/2024

(υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ)

που συνοδεύει την αξιολόγηση της
εγγύησης εξωτερικής δράσης από
την Επιτροπή [COM(2024) 208]

Περιεχόμενα

	Σημείο
Εισαγωγή	01-17
Πλαίσιο	01-08
Εγγύηση εξωτερικής δράσης	01-02
Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+	03-07
Άλλη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ προς τις χώρες-εταίρους με κάλυψη από δημοσιονομικές εγγυήσεις	08
Πεδίο εφαρμογής της παρούσας γνώμης	09-17
Πεδίο εφαρμογής	09-15
Περιορισμοί της παρούσας γνώμης	16-17
Ειδικά σχόλια	18-64
Η αξιολόγηση της εγγύησης εξωτερικής δράσης εντάσσεται σε μια ευρύτερη αξιολόγηση των μέσων εξωτερικής δράσης	18-24
Κοινή αξιολόγηση διαφόρων μέσων	18-19
Υποβολή της αξιολόγησης της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο	20
Περιορισμοί της αξιολόγησης	21-22
Αρνητική γνώμη της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου	23-24
Η αξιολόγηση της εγγύησης εξωτερικής δράσης από την Επιτροπή είναι ελλιπής	25-45
Η «συμβολή ως προς τους γενικούς στόχους» δεν εξετάστηκε επαρκώς	26-27
Έλλειψη πληροφοριών σχετικά με τα επιτευχθέντα αποτελέσματα και τις επιχειρησιακές επιδόσεις	28-34
Ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με την «προσθετικότητα»	35-45
Μη αξιολόγηση του μέγιστου ποσού της εγγύησης	46-54
Προβλέψεις για τα δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προς την Ουκρανία	50-52
Προβλέψεις για τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή	53-54
Ορισμένα πορίσματα της εξωτερικής μελέτης δεν αποτυπώνονται επαρκώς στην αξιολόγηση της Επιτροπής	55-59
Διαδικασία προγραμματισμού και ικανότητα των αντιπροσωπειών της ΕΕ	57-59

Άλλα κριτήρια που σχετίζονται με τον ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη δεν αξιολογήθηκαν επαρκώς	60-64
Η δίκαιη συμμετοχή των μικρών και μεσαίων αντισυμβαλλόμενων δεν εξετάστηκε στο πλαίσιο της αξιολόγησης	60-61
Η επίδειξη ιδιαίτερης προσοχής στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες δεν αξιολογήθηκε πλήρως	62
Δεν εξετάστηκε η αποτροπή των επενδύσεων σε «μη συνεργάσιμες περιοχές δικαιοδοσίας»	63-64
Περαιτέρω προβληματισμοί	65-69
Οι απαιτήσεις αναφοράς στοιχείων και διαφάνειας δεν πληρούνται	65-69
Ο ιστότοπος του ETBA+ δεν διαθέτει μηχανισμό καταγγελιών	66-67
Ελλείπει οι πληροφορίες στην ετήσια έκθεση σχετικά με τον ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη	68
Μη δημοσίευση των πρακτικών συνεδριάσεων	69
Τελικές παρατηρήσεις	70-75
Παραρτήματα	
Παράρτημα I – Σύγκριση των χαρακτηριστικών του ETBA, του ETBA+ και των σχετικών μηχανισμών εγγυήσεων	
Παράρτημα II – Επισκόπηση της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής	
Παράρτημα III – Προηγούμενες ειδικές εκθέσεις και γνώμες του ΕΕΣ	
Συνομογραφίες	
Γλωσσάριο	

Εισαγωγή

Πλαίσιο

Εγγύηση εξωτερικής δράσης

01 Η εγγύηση εξωτερικής δράσης (External Action Guarantee, EAG) συστάθηκε το 2021 με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/947 για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη (κανονισμός ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη). Βασίζεται σε δύο προϋπάρχοντες μηχανισμούς εγγυήσεων:

- την εγγύηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (ΕΤΒΑ) που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1601 για την κάλυψη των πράξεων του ΕΤΒΑ και
- το Ταμείο εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις που ιδρύθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 480/2009, το οποίο κάλυπτε τις πράξεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων στο πλαίσιο της εντολής της για εξωτερική δανειοδότηση.

02 Μέσω της EAG, η ΕΕ μπορεί να εγγυηθεί χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις σε χώρες-εταίρους μέχρι το θεωρητικά μέγιστο ποσό των 53,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Το μεγαλύτερο μέρος της EAG, ύψους περίπου 39,1 δισεκατομμυρίων ευρώ, καλύπτει δραστηριότητες στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ΕΤΒΑ+). Πρόσθετο ποσό ύψους 11,9 δισεκατομμυρίων ευρώ καλύπτει τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή και τα δάνεια της Ευρατόμ σε χώρες-εταίρους (βλέπε [γράφημα 1](#)).

Γράφημα 1 – Συνιστώσες της εγγύησης εξωτερικής δράσης

(δισ. ευρώ)

Σημ.: * Η EAG μπορεί να καλύπτει επενδυτικές πράξεις μέχρι το θεωρητικά μέγιστο ποσό των 53,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η πραγματική εγγυοδοτική ικανότητα ανέρχεται σε περίπου 51 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε σημεία 46-52).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του σχεδίου προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, [έγγραφο εργασίας XI](#) σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, το κοινό ταμείο προβλέψεων και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, σ. 72.

Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+

03 Το ETBA+ είναι μια ολοκληρωμένη χρηματοδοτική δέσμη που παρέχει χρηματοδοτική ικανότητα στις χώρες-εταίρους της ΕΕ με τη μορφή δημοσιονομικών εγγυήσεων που καλύπτονται από την EAG, συνδυαστικών πράξεων, επιχορηγήσεων, τεχνικής βοήθειας και χρηματοδοτικών μέσων¹. Στόχος του είναι να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης στηρίζοντας επενδύσεις σε ευρύ φάσμα τομέων, από την εξάλειψη της φτώχειας έως την «αντιμετώπιση συγκεκριμένων κοινωνικοοικονομικών βαθύτερων αιτιών» της αντικανονικής μετανάστευσης και της εκτόπισης πληθυσμών².

04 Το ETBA+ τελεί υπό [έμμεση διαχείριση](#) και υλοποιείται μέσω μιας σειράς επιλέξιμων ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης, ιδίως της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Ως εκ τούτου, υλοποιείται μέσω μεικτής χρηματοδότησης (ήτοι συνδυασμού επιχορηγήσεων και δανείων) και συμβάσεων

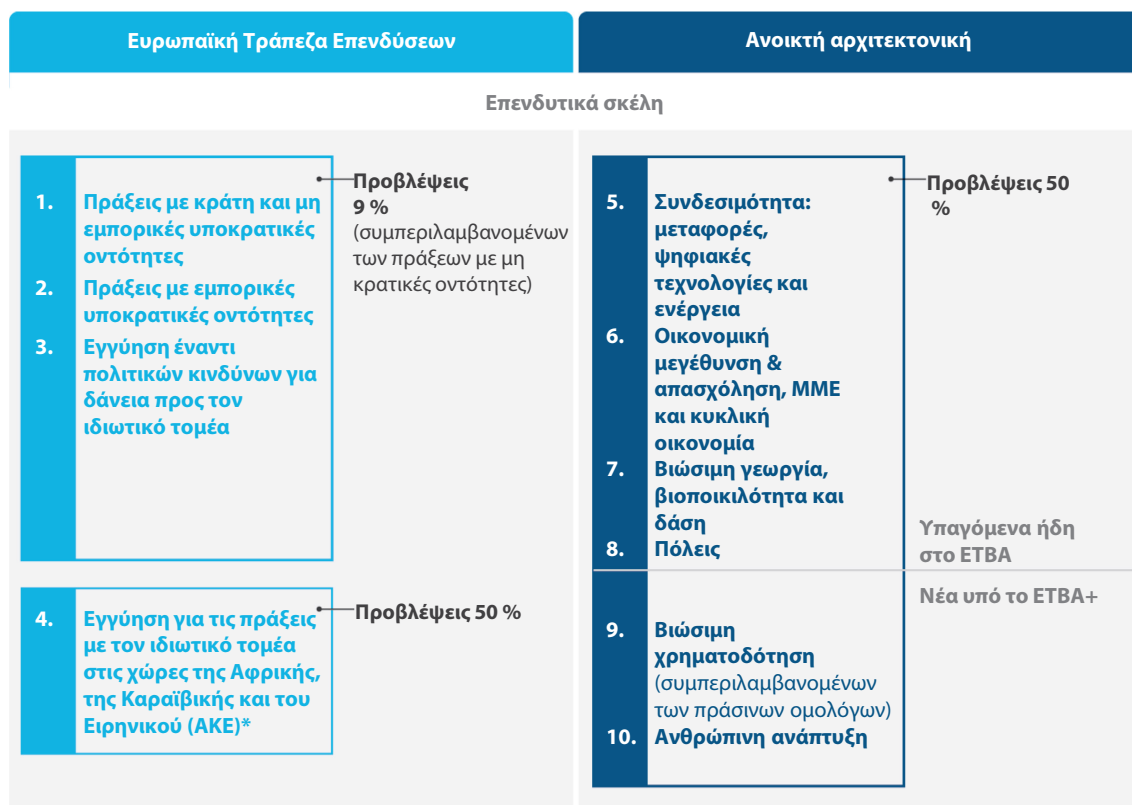
¹ Άρθρο 31, παράγραφος 2, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

² Αυτόθι, αιτιολογική σκέψη 64.

εγγύησης που συνάπτονται με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα-εταίρους. Τα εν λόγω ιδρύματα υπογράφουν με τη σειρά τους χρηματοδοτικές πράξεις με κρατικούς και υποκρατικούς αντισυμβαλλόμενους, ιδιωτικούς φορείς, επενδυτικά ταμεία και άλλες οντότητες, καθώς και με τοπικές τράπεζες, που παρέχουν ρευστότητα στους τελικούς δικαιούχους.

05 Η επενδυτική αρχιτεκτονική του ETBA+ απαρτίζεται από «ειδικά σκέλη» για την ΕΤΕπ³ (με ενδεικτικό ποσό τα 26 δισεκατομμύρια ευρώ) και από σκέλη «ανοικτής αρχιτεκτονικής», τα οποία είναι επίσης διαθέσιμα σε άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στα οποία αντιστοιχούν τα εναπομένοντα 13,1 δισεκατομμύρια ευρώ (βλέπε [γράφημα 2](#)).

Γράφημα 2 – Επενδυτική αρχιτεκτονική του ETBA+

Σημ.: * Το ειδικό επενδυτικό σκέλος 4 της ΕΤΕπ που προορίζεται για την εγγύηση των πράξεων με τον ιδιωτικό τομέα στις χώρες ΑΚΕ χρηματοδοτείται μόνο εν μέρει στο πλαίσιο της ΕΑΓ: η εγγυητική κάλυψη, ανερχόμενη σε 500 εκατομμύρια ευρώ, προέρχεται από την «ανοικτή αρχιτεκτονική», η οποία συνοδεύεται από πρόβλεψη σε ύψος 50 %. Αυτό το επενδυτικό σκέλος χρηματοδοτείται κυρίως από επανεισροές από την προϋπάρχουσα επενδυτική διευκόλυνση ΑΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του σχεδίου προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, [έγγραφο εργασίας XI](#) σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, το κοινό ταμείο προβλέψεων και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, σ. 72.

³ Άρθρο 36, παράγραφοι 1 και 2, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

06 Το νέο ETBA+, το οποίο διαδέχθηκε το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, κατέστη το κύριο χρηματοδοτικό εργαλείο στο οποίο βασίζεται η πρωτοβουλία [Global Gateway](#), η οποία δρομολογήθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 με σκοπό «την προώθηση έξυπνων, καθαρών και ασφαλών συνδέσεων στους τομείς της ψηφιακής τεχνολογίας, της ενέργειας και των μεταφορών, καθώς και για την ενίσχυση των συστημάτων υγείας, εκπαίδευσης και έρευνας σε ολόκληρο τον κόσμο».

07 Η μέγιστη εγγυοδοτική ικανότητα της αρχικής εγγύησης του ETBA ανερχόταν σε 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Το ETBA+ έχει σημαντικά μεγαλύτερη εγγυητική ικανότητα, καθώς στόχος του είναι να καλύψει έως και 39,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Όταν η Επιτροπή παρουσίασε την ανακοίνωση της σχετικά με την πρωτοβουλία [Global Gateway](#), η εν λόγω εγγυοδοτική ικανότητα αποσκοπούσε στην κινητοποίηση ιδιωτικών και δημόσιων επενδύσεων συνολικού ύψους έως 135 δισεκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας (βλέπε [γράφημα 3](#)). Σύμφωνα με την Επιτροπή, το ETBA+ αποτελεί «στροφή από την παραδοσιακή χρηματοδότηση μέσω επιχορηγήσεων στην ευρύτερη χρήση χρηματοδοτικών μέσων και δημοσιονομικών εγγυήσεων»⁴. Ενώ το γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του ETBA περιοριζόταν στις γειτονικές χώρες της ΕΕ και στην Αφρική, το ETBA+ είναι σχεδόν παγκόσμιας εμβέλειας. Για λεπτομερή σύγκριση των δύο μέσων, βλέπε [παράρτημα Ι](#).

⁴ Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, κατάσταση προβλέψεων για το έτος 2025, SEC(2024) 250, 19.6.2024, σ. 63.

Γράφημα 3 – Global Gateway – επενδύσεις που αναμένεται να κινητοποιηθούν

Σημ.: Ενώ οι εγγυήσεις του ETBA+ και οι επιχορηγήσεις τεχνικής βοήθειας χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, τα ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης αναμένεται να στηρίξουν τις υπόλοιπες επενδύσεις που προβλέπονται από την πρωτοβουλία Global Gateway.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της κοινής ανακοίνωσης JOIN(2021) 30 σχετικά με την πρωτοβουλία Global Gateway, 1.12.2021, σ. 11.

Άλλη χρηματοδοτική στήριξη της ΕΕ προς τις χώρες-εταίρους με κάλυψη από δημοσιονομικές εγγυήσεις

08 Εκτός από την παροχή εγγυήσεων για πράξεις που υπογράφονται στο πλαίσιο του ETBA+, η EAG καλύπτει επίσης τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή και τα δάνεια της Ευρατόμ.

- Μεταξύ του 2021 και του Ιουνίου 2024, η ΕΕ ενέκρινε δάνεια μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής (ΜΧΣ) ύψους άνω των 8,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Στο [παράρτημα II](#) παρουσιάζονται αναλυτικά τα δάνεια αυτά ανά δικαιούχο χώρα, μαζί με τα αντίστοιχα ποσά προβλέψεων. Το 2024, η Επιτροπή πρότεινε πρόσθετα δάνεια για την Αίγυπτο (ύψους έως 4 δισ. ευρώ) και την Ιορδανία (500 εκατ. ευρώ)⁵.
- Για την περίοδο 2021-2027, η EAG προβλέπεται να καλύψει έως και 300 εκατομμύρια ευρώ για **δάνεια της Ευρατόμ** σε χώρες-εταίρους που γειτνιάζουν με την ΕΕ. Ωστόσο, η Επιτροπή εκταμίευσε το τελευταίο δάνειο της

⁵ Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, 19.6.2024, [κατάσταση προβλέψεων](#), σ. 109.

Ευρατόμ για την περίοδο 2014-2020 τον Δεκέμβριο του 2021 και έκτοτε δεν έχει υπογραφεί κανένα άλλο.

Πεδίο εφαρμογής της παρούσας γνώμης

Πεδίο εφαρμογής

09 Η παρούσα γνώμη βασίζεται στο άρθρο 42, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#), σύμφωνα με το οποίο η Επιτροπή οφείλει να αξιολογεί ορισμένες πτυχές της ΕΑΓ (βλέπε [πλαίσιο 1](#)) και η προκύπτουσα αξιολόγηση πρέπει να συνοδεύεται από γνώμη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Πλαίσιο 1 – Άρθρο 42, παράγραφος 5, του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη – Αξιολόγηση

«Σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του δημοσιονομικού κανονισμού που αφορούν την υποβολή εκθέσεων, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024 και στη συνέχεια ανά τριετία, η **Επιτροπή αξιολογεί, βάσει εξωτερικής αξιολόγησης, τη χρήση και τη λειτουργία της εγγύησης εξωτερικής δράσης, ιδίως δε τη συμβολή της ως προς τους γενικούς στόχους, τα επιτευχθέντα αποτελέσματα και την προσθετικότητα**. Η Επιτροπή υποβάλλει την εν λόγω έκθεση αξιολόγησης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Η εν λόγω έκθεση αξιολόγησης **συνοδεύεται από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου**. Η έκθεση αξιολόγησης και η γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου δημοσιοποιούνται.»

10 Στις 15 Μαΐου 2024, η Επιτροπή δημοσίευσε την ακόλουθη δέσμη εγγράφων:

- την έκθεση [COM\(2024\) 208](#) της ίδιας προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την αξιολόγηση των μηχανισμών εξωτερικής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα πολυετή δημοσιονομικά πλαίσια (ΠΔΠ) 2014-2020 και 2021-2027·
- το συνοδευτικό έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της [SWD\(2024\) 133](#) (εφεξής «η αξιολόγηση»);
- εξωτερική μελέτη (ανατεθείσα σε εξωτερικό σύμβουλο), η οποία περιλαμβάνει:
 - [συγκεφαλαιωτική έκθεση](#)·
 - [παραρτήματα](#).

11 Η αξιολόγηση συνιστά συνδυασμό της τελικής αξιολόγησης πολλών μέσων εξωτερικής δράσης που υλοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια ισχύος του ΠΔΠ 2014-2020 και της ενδιάμεσης αξιολόγησης διαφόρων μέσων εξωτερικής δράσης που θεσπίστηκαν υπό το τρέχον ΠΔΠ 2021-2027⁶. Σύμφωνα με το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής (SWD), η αξιολόγηση περιλάμβανε αξιολόγηση της EAG, όπως απαιτείται από το άρθρο 42, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

12 Στις 24 Ιουνίου, το Συμβούλιο ενέκρινε συμπεράσματα σχετικά με την αξιολόγηση της Επιτροπής, επισημαίνοντας, μεταξύ άλλων, ότι «προσβλέπει στη συζήτηση της γνωμοδότησης του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με την εγγύηση εξωτερικής δράσης, σύμφωνα με το άρθρο 42 παράγραφος 5 του κανονισμού NDICI-Global Europe»⁷.

13 Στην παρούσα γνώμη εξετάζεται η πληρότητα και η ποιότητα της αξιολόγησης της Επιτροπής. Η γνώμη βασίζεται σε επισκόπηση της δέσμης εγγράφων που απαριθμούνται στο σημείο **10** και διαρθρώνεται γύρω από τους ακόλουθους προβληματισμούς:

- Στην ενότητα «Ειδικά σχόλια» εξετάζουμε κατά πόσον:
 - είναι σκόπιμο να καταρτιστεί χωριστή αξιολόγηση για την EAG, αντί αυτή να αξιολογηθεί στο πλαίσιο ευρύτερης αξιολόγησης των μέσων εξωτερικής δράσης·
 - η αξιολόγηση της EAG πληροί όλες τις απαιτήσεις του άρθρου 42, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#)·
 - η Επιτροπή αξιολογεί τη μέγιστη εγγυοδοτική ικανότητα της EAG, όπως απαιτείται από το άρθρο 42, παράγραφος 4, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#)·

⁶ ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένης της συνιστώσας ETBA+/EAG), Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας III (ΜΠΒ III), Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Διεθνούς Συνεργασίας για την Πυρηνική Ασφάλεια (ΜΣΠΑ) και απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας (DOAG).

⁷ Σημείο 8, στοιχείο ια), των [συμπερασμάτων του Συμβουλίου](#) – Ενδιάμεση αξιολόγηση του μηχανισμού εξωτερικής χρηματοδότησης NDICI-Global Europe, αριθ. αναφ. 11343/24, 24.6.2024.

- ο η αξιολόγηση της Επιτροπής αποτυπώνει ορθά τα πορίσματα της εξωτερικής μελέτης στην οποία βασίστηκε η αξιολόγηση· και
 - ο στο πλαίσιο της αξιολόγησης, εξετάζονται άλλα κριτήρια που προβλέπονται στον [κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#) σε σχέση με την EAG.
- Πέραν από την εξέταση της αξιολόγησης, στην ενότητα «Περαιτέρω προβληματισμοί» αξιολογούμε κατά πόσον η Επιτροπή ικανοποιεί όλες τις απαιτήσεις που προβλέπονται για την EAG από την άποψη της αναφοράς στοιχείων και της διαφάνειας.

14 Συμπληρωματικά προς την ανάλυσή μας συνομιλήσαμε με τις Γενικές Διευθύνσεις Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων (ΓΔ INTPA), Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση (ΓΔ NEAR), Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων (ΓΔ ECFIN) και Προϋπολογισμού (ΓΔ BUDG), καθώς και με τη Γενική Γραμματεία της Επιτροπής. Συνομιλήσαμε επίσης με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η οποία είναι ο κύριος εταίρος υλοποίησης του ETBA+.

15 Η παρούσα γνώμη βασίζεται σε μια σειρά προηγούμενων δημοσιεύσεών μας σχετικά με τα δάνεια, τις εγγυήσεις και την καινοτόμο χρηματοδότηση της συνδρομής της ΕΕ προς τις χώρες-εταίρους (βλέπε [παράρτημα III](#)). Ειδικότερα, παραπέμπουμε στη [γνώμη 07/2020](#) του ΕΕΣ, η οποία καταρτίστηκε βάσει της [έκθεσης](#) της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του ETBA που δημοσιεύθηκε το 2020 (βλέπε [πλαίσιο 2](#)).

Πλαίσιο 2 – Γνώμη 07/2020 που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του ETBA

Στην εν λόγω γνώμη, το ΕΕΣ κατέληξε, μεταξύ άλλων, στο συμπέρασμα ότι εξακολουθούσε να υπάρχει ανάγκη για επανεξέταση των επιχειρησιακών διαδικασιών του ETBA και ότι ήταν πιθανό το αποτέλεσμα χρηματοδοτικής μόχλευσης του ETBA που αναφερόταν στην έκθεση υλοποίησης να μην είναι αξιόπιστο. Επιπλέον, αναφερόταν ότι η έκθεση υλοποίησης της Επιτροπής δεν περιλάμβανε στοιχεία σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξη του στόχου που οριζόταν για την ελάχιστη χρηματοδότηση από την εγγύηση του ETBA προς τη δράση για το κλίμα, λόγω του ότι το ETBA βρισκόταν σε πρώιμο στάδιο υλοποίησης τη δεδομένη χρονική περίοδο. Επισημάνθηκε επίσης ότι εξακολουθούσε να εκκρεμεί η αξιολόγηση του Ταμείου Εγγυήσεων του ETBA και ότι το πλαίσιο αποτελεσμάτων του ETBA έχρηζε βελτίωσης.

Περιορισμοί της παρούσας γνώμης

16 Με την παρούσα γνώμη δεν διενεργείται εκ νέου η αξιολόγηση στην οποία προέβη η Επιτροπή. Δεν εξετάζονται οι μηχανισμοί εγγυήσεων που συστάθηκαν πρόσφατα στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία και της διευκόλυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια, οι οποίοι δεν αποτελούν μέρος της EAG και δεν είχαν ακόμη συσταθεί κατά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης. Η σύσταση των δύο διευκολύνσεων αποτέλεσε αντικείμενο προηγούμενων γνωμών που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ)⁸.

17 Δεδομένου ότι η αξιολόγηση της Επιτροπής δεν κάλυψε όλες τις πτυχές που απαιτούνται για την αξιολόγηση της EAG (βλέπε σημεία **25-45**), δεν είμαστε σε θέση να διατυπώσουμε παρατηρήσεις για καθεμία από τις πτυχές που απαριθμούνται στο άρθρο 42, παράγραφος 5, του **κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη**.

⁸ Γνώμη 03/2023 σχετικά με τη διευκόλυνση για την Ουκρανία και γνώμη 01/2024 σχετικά με τη διευκόλυνση για τα Δυτικά Βαλκάνια.

Ειδικά σχόλια

Η αξιολόγηση της εγγύησης εξωτερικής δράσης εντάσσεται σε μια ευρύτερη αξιολόγηση των μέσων εξωτερικής δράσης

Κοινή αξιολόγηση διαφόρων μέσων

18 Η αξιολόγηση της Επιτροπής έχει ευρύ πεδίο εφαρμογής, κάτι που οφείλεται στο γεγονός ότι η Επιτροπή αποφάσισε να εκπονήσει μία ενιαία αξιολόγηση που να καλύπτει διάφορα χρηματοδοτικά μέσα (βλέπε σημείο **11**). Αν και η ίδια η Επιτροπή αιτιολόγησε την εκπόνηση ενιαίας αξιολόγησης⁹, η προσέγγιση αυτή αποκλίνει από την προηγούμενη πρακτική της. Παραδείγματος χάριν, το 2017 δημοσίευσε δέκα χωριστές αξιολογήσεις που αφορούσαν μεμονωμένα μέσα εξωτερικής δράσης.

19 Καθώς η EAG συνιστά καινοφανές μέσο με σημαντικούς πόρους, θα άξιζε να αξιολογηθεί χωριστά. Κάτι τέτοιο θα ταίριαζε επίσης καλύτερα με το γεγονός ότι η απαίτηση αξιολόγησης της EAG προβλέπεται σε χωριστή παράγραφο του άρθρου 42 του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#), η οποία προσδιορίζει ειδικά κριτήρια αξιολόγησης για την EAG. Επιπλέον, δεδομένου ότι η EAG πρέπει να αξιολογείται ανά τριετία, μια ειδική αξιολόγηση θα αποτελούσε χρήσιμη βάση για το μέλλον.

Υποβολή της αξιολόγησης της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

20 Η Επιτροπή δημοσίευσε την αξιολόγηση στις 15 Μαΐου 2024 και το Συμβούλιο ενέκρινε σχετικά συμπεράσματα στις 24 Ιουνίου 2024 (βλέπε σημεία **10** και **12**). Ωστόσο, το άρθρο 42, παράγραφος 5, ορίζει ρητά ότι η αξιολόγηση της Επιτροπής «συνοδεύεται από γνώμη του Ελεγκτικού Συνεδρίου» (η υπογράμμιση δική μας). Για τον λόγο αυτό, θα ήταν προτιμότερο η αξιολόγηση της Επιτροπής να είχε δημοσιευθεί ταυτόχρονα με τη γνώμη του ΕΕΣ.

⁹ SWD(2024) 133, Evaluation of the European Union's External Financing Instruments for the 2014-2020 and 2021-2027 MFFs, σ. 9.

Περιορισμοί της αξιολόγησης

21 Η Επιτροπή χαρακτήρισε άρτια τη διαδικασία αξιολόγησης, επισημαίνοντας ότι η ισχύς των αποδεικτικών στοιχείων αξιολογήθηκε ως ικανοποιητική¹⁰. Παραδέχθηκε όμως διάφορους περιορισμούς που εμφανίζει η εξωτερική μελέτη¹¹ και οι οποίοι επηρέασαν αρνητικά την αξιολόγηση της EAG:

- 1) Η αξιολόγηση επικεντρώθηκε στο κατά πόσον εξορθολογίστηκε η σύσταση μέσων εξωτερικής δράσης υπό το ΠΔΠ 2021-2027, κάτι που σημαίνει ότι δεν εστίασε σε δεδομένα σε επίπεδο έργων.
- 2) Το ETBA+ βρίσκεται σε πρώιμο στάδιο υλοποίησης (χάριν αντιστάθμισης, η αξιολόγηση αναφέρει ότι αντλήθηκαν διδάγματα από το προηγούμενο ETBA).
- 3) Η μακρόχρονη υλοποίηση του ETBA+ αποτελεί πρόσκομμα για την αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας του.
- 4) Είναι πολύ νωρίς για να εξαχθεί συμπέρασμα σχετικά με τον αντίκτυπο και τα αποτελέσματα του ETBA+.
- 5) Οι ευρείς στόχοι και η εφαρμογή των μέσων χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης σε μεγάλο αριθμό χωρών δυσχεραίνουν τη συγκέντρωση και τη σύγκριση δεδομένων.
- 6) Η στήριξη της ΕΕ είναι ένας μόνο από τους παράγοντες που συμβάλλουν στα επιτευχθέντα αποτελέσματα.

22 Επιπλέον, στην εξωτερική μελέτη επισημάνθηκε ότι το κλιμάκιο αξιολόγησης μπόρεσε να προβεί σε μερική μόνο αξιολόγηση της υλοποίησης του ETBA+¹². Η εξωτερική μελέτη κάλυπτε μόνο την περίοδο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022¹³, αποτύπωνε δηλαδή την κατάσταση ως είχε 18 μήνες σχεδόν πριν από τη δημοσίευση της αξιολόγησης.

¹⁰ SWD(2024) 133, σ. 77-78.

¹¹ Αυτόθι.

¹² Εξωτερική μελέτη, τόμος Ι, σ. 10.

¹³ SWD(2024) 133, σ. 4.

Αρνητική γνώμη της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου

23 Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου παρέχει διασφάλιση σχετικά με την ποιότητα επιλεγμένων αξιολογήσεων. Η επιτροπή γνωμοδότησε αρνητικά επί σχεδίου της αξιολόγησης της Επιτροπής, όπως έκανε για 11 από τις 44 αξιολογήσεις που της υποβλήθηκαν προς εξέταση μεταξύ 2020 και 2024¹⁴. Ωστόσο, εν προκειμένω, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το υποβληθέν σχέδιο αξιολόγησης εμφάνιζε σημαντικές αδυναμίες¹⁵ και συνέστησε να αποσαφηνιστούν τουλάχιστον 12 πτυχές της αξιολόγησης.

24 Η εκ νέου υποβολή αξιολόγησης στην επιτροπή για δεύτερη γνωμοδότηση είναι προαιρετική. Αντ' αυτού, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να εφαρμόσει τις συστάσεις της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου απευθείας στη δημοσιευμένη έκδοση. Η Επιτροπή παρείχε εξήγηση σχετικά με το πώς κάθε σύσταση είχε αποτυπωθεί στην τελική έκδοση¹⁶. Η Γενική Γραμματεία της Επιτροπής, η οποία παρέχει διοικητική υποστήριξη στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου, εξήγησε ότι η τελική αξιολόγηση εγκρίθηκε στο πλαίσιο της συνήθους διωπηρεσιακής διαβούλευσης εντός της Επιτροπής. Ωστόσο, όσον αφορά την EAG, παρατηρούμε ότι ορισμένες συστάσεις, όπως εκείνες που αφορούν την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας¹⁷ και την παρουσίαση της χρήσης και της αρτιότητας των υποκείμενων αποδεικτικών στοιχείων¹⁸, δεν έχουν υλοποιηθεί πλήρως (βλέπε επίσης σημεία 26-34).

Η αξιολόγηση της εγγύησης εξωτερικής δράσης από την Επιτροπή είναι ελλιπής

25 Σύμφωνα με το άρθρο 42, παράγραφος 5, του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, η Επιτροπή οφείλει να αξιολογεί τη χρήση και τη λειτουργία της EAG και, ειδικότερα, «τη συμβολή της ως προς τους γενικούς στόχους, τα επιτευχθέντα αποτελέσματα και την προσθετικότητα». Τα εν λόγω κριτήρια αξιολόγησης διαφέρουν από τις «κατευθυντήριες γραμμές για τη βελτίωση της νομοθεσίας» της Επιτροπής, σύμφωνα με τις οποίες οι αξιολογήσεις πρέπει να εστιάζουν στην

¹⁴ Ετήσια έκθεση της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου για το 2023, πίνακας 1, Μάρτιος 2024.

¹⁵ Γνώμη της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου, αριθ. αναφ. Ares(2024)1186811, 16.2.2024.

¹⁶ SWD(2024) 133, σ. 73-76.

¹⁷ Γνώμη της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου, σύσταση 4 σχετικά με την επίτευξη των στόχων και σύσταση 5 σχετικά με την αξιολόγηση από άποψη εκρτών, αποτελεσμάτων και επιπτώσεων.

¹⁸ Αυτόθι, συστάσεις 3 και 10.

αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα, τη συνάφεια, τη συνοχή και την προστιθέμενη αξία της ΕΕ¹⁹. Η αξιολόγηση αναφέρει ρητά τις απαιτήσεις του άρθρου 42, παράγραφος 5, αλλά δεν τις εξετάζει επαρκώς.

Η «συμβολή ως προς τους γενικούς στόχους» δεν εξετάστηκε επαρκώς

26 Στη αξιολόγηση δεν εξετάζεται επαρκώς το κριτήριο της «συμβολή[ς] ως προς τους γενικούς στόχους» που προβλέπει ο κανονισμός ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη. Αναγνωρίζεται ένας περιορισμός εν προκειμένω και αναφέρεται ότι θα ήταν πρόωρο να εξαχθούν οριστικά συμπεράσματα σχετικά με τον αντίκτυπο και τα αποτελέσματα του ΕΤΒΑ+²⁰ (βλέπε επίσης σημείο **21(4)**). Ωστόσο, στην αξιολόγηση υποστηρίζεται ταυτόχρονα ότι όλοι οι τρόποι υλοποίησης, οι επιχορηγήσεις, η δημοσιονομική στήριξη, καθώς και η συνδυαστική χρηματοδότηση και οι δημοσιονομικές εγγυήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΒΑ+, συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων και των τιμών-στόχου του ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη²¹. Στη συνέχεια διατυπώνεται το συμπέρασμα ότι η χρήση της ΕΑΓ, και του ΕΤΒΑ+ εν γένει, βρίσκεται σε καλό δρόμο όσον αφορά τη συμβολή τους στους συνολικούς στόχους²². Η δήλωση αυτή βασίζεται σε αναπληροφόρηση από κράτη μέλη και ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης (development finance institutions, DFI) και όχι σε αξιολόγηση της πραγματικής συμβολής του ΕΤΒΑ+.

27 Επιπλέον, στην αξιολόγηση δεν γίνεται μνεία στο κατά πόσον το ΕΤΒΑ+ συνέβαλε στους στόχους που ορίστηκαν ειδικά για αυτό²³, όπως η «αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών» της αντικανονικής μετανάστευσης, ούτε στον βαθμό στον οποίο διευκόλυne την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, αλλά ούτε και στο αν συνετέλεσε στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής. Στη γνώμη που διατυπώσαμε το 2020, επισημάναμε ότι οι πληροφορίες αυτές απουσίαζαν από την αξιολόγηση του προηγούμενου ΕΤΒΑ²⁴. Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η τρέχουσα αξιολόγηση καλύπτει

¹⁹ SWD(2021) 305, Better regulation guidelines, 3.11.2021.

²⁰ SWD(2024) 133, σ. 78.

²¹ Αυτόθι, σ. 38.

²² Αυτόθι, σ. 60.

²³ Άρθρο 31, παράγραφος 2, του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη.

²⁴ Γνώμη 07/2020 του ΕΕΣ που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, σημείο 32.

το ETBA²⁵. Ωστόσο, η αξιολόγηση δεν περιλαμβάνει καμία πληροφορία σχετικά με τη συμβολή του ETBA στην επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων.

Έλλειψη πληροφοριών σχετικά με τα επιτευχθέντα αποτελέσματα και τις επιχειρησιακές επιδόσεις

28 Η αξιολόγηση δεν περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα «επιτευχθέντα αποτελέσματα». Αναγνωρίζεται επίσης ένας περιορισμός εν προκειμένω (βλέπε σημείο [21\(2\)](#)), ο οποίος εξηγείται από το γεγονός ότι το ETBA+ βρισκόταν σε πρώιμο στάδιο υλοποίησης κατά τον χρόνο της αξιολόγησης. Ωστόσο, δεν χρησιμοποιήθηκαν όλες οι πληροφορίες που ήταν δημόσια διαθέσιμες κατά τον χρόνο εκπόνησης της αξιολόγησης από την Επιτροπή.

29 Για να αντισταθμιστεί η έλλειψη διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με το ETBA+, στην αξιολόγηση υποστηρίζεται ότι η ανάλυση βασίστηκε στα διδάγματα που είχαν αντληθεί από το επενδυτικό πλαίσιο του προηγούμενου ταμείου (ETBA). Η αξιολόγηση δεν περιέχει όμως ούτε πληροφορίες σχετικά με τα επιτευχθέντα αποτελέσματα στο πλαίσιο του προηγούμενου ταμείου.

30 Επίσης, δεν περιλαμβάνονται πληροφορίες σχετικά με τις πραγματικές επιχειρησιακές επιδόσεις του ETBA+. Περιγράφεται μεν η κατάσταση των επιμέρους σκελών²⁶, παρατίθενται όμως μόνο τα ποσά των συναφθεισών συμβάσεων εγγύησης. Δεν παρατίθενται ωστόσο ούτε τα ποσά των υπογραφεισών επενδυτικών πράξεων ούτε τα εκταμιευθέντα ποσά. Το γεγονός αυτό είναι δυστυχές, δεδομένου ότι τα αριθμητικά στοιχεία που αφορούσαν τα επενδυτικά σκέλη 1 και 4 ήταν διαθέσιμα τον Ιούνιο του 2023²⁷, ήτοι πριν από τη δημοσίευση της αξιολόγησης.

31 Δεδομένης της έλλειψης πληροφοριών σχετικά με τις επιχειρησιακές επιδόσεις, αναλύσαμε τα πλέον πρόσφατα δημοσίως διαθέσιμα δεδομένα²⁸. Μέχρι το τέλος του 2023, η Επιτροπή είχε συνάψει συμβάσεις εγγύησης συνολικού ύψους περίπου 28 δισεκατομμυρίων ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει το 70 % της συνολικής εγγυοδοτικής ικανότητας που προβλέπεται για το ETBA+. Ωστόσο, το [γράφημα 4](#) καταδεικνύει ότι τα συμμετέχοντα DFI είχαν υπογράψει επενδυτικές πράξεις

²⁵ SWD(2024) 133, σ. 77.

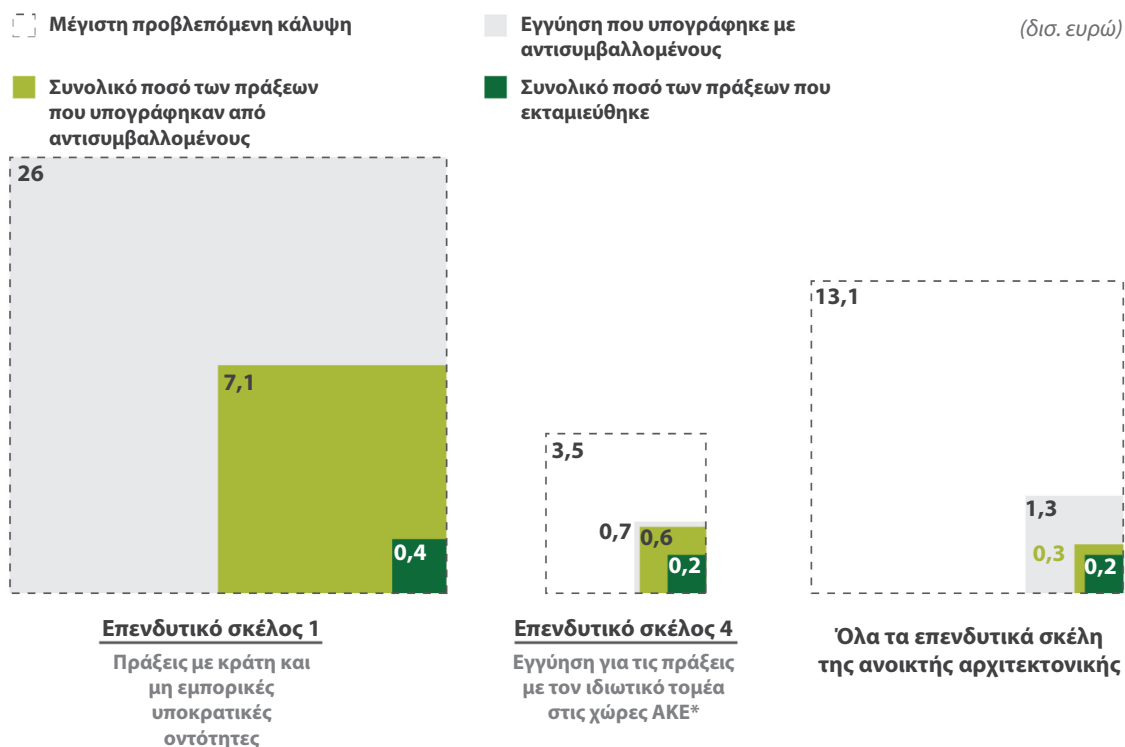
²⁶ SWD(2024) 133, σ. 28.

²⁷ Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2024, έγγραφο εργασίας XI, 7.6.2023, σ. 76.

²⁸ Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, έγγραφο εργασίας XI, σ. 78.

ανερχόμενες σε περίπου 7,9 δισεκατομμύρια ευρώ έως το τέλος του 2023, ποσό που αντιστοιχεί στο 20 % της προβλεφθείσας συνολικής εγγυοδοτικής ικανότητας του ETBA+. Από το γράφημα προκύπτει επίσης ότι η πρόοδος ήταν ανομοιόμορφη μεταξύ των επενδυτικών σκελών.

Γράφημα 4 – Επιχειρησιακές επιδόσεις του ETBA+ στις 31 Δεκεμβρίου 2023

Σημ.: Όσον αφορά το επενδυτικό σκέλος 1, έχει υπογραφεί σύμβαση εγγύησης για ποσό που αντιστοιχεί στη μέγιστη προβλεπόμενη κάλυψη.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του σχεδίου προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, [έγγραφο εργασίας XI](#) σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, το κοινό ταμείο προβλέψεων και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, σ. 78.

32 Το επενδυτικό σκέλος 1, για το οποίο η Επιτροπή και η ΕΤΕπ συνήψαν σύμβαση εγγύησης στις 29 Απριλίου 2022, παρουσιάζει τη μεγαλύτερη πρόοδο. Σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις²⁹, η αξία των πράξεων που υπογράφηκαν στο πλαίσιο του επενδυτικού σκέλους 1 ξεπέρασε τα 7 δισεκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο, στην έκθεση δεν αναφέρεται το γεγονός ότι το ένα τρίτο των πράξεων αυτών είχε υπογραφεί πριν από τη σύναψη της σύμβασης εγγύησης. Μεταξύ 2019 και 2021, το διοικητικό συμβούλιο της ΕΤΕπ υπέγραψε ή

²⁹ Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, [έγγραφο εργασίας XI](#), σ. 78.

ενέκρινε 37 πράξεις, αξίας άνω των 2,3 δισεκατομμυρίων ευρώ³⁰, οι οποίες ενσωματώθηκαν αργότερα στην εγγύηση του ETBA+.

33 Στο πλαίσιο του επενδυτικού σκέλους 4 έχουν υπογραφεί πράξεις αξίας 554 εκατομμυρίων ευρώ. Αντίθετα, κατά τον χρόνο κατάρτισης της παρούσας γνώμης, οι διαπραγματεύσεις για μια σύμβαση εγγύησης βρίσκονταν σε εξέλιξη για το επενδυτικό σκέλος 2, ενώ δεν είχαν ακόμη ξεκινήσει για το επενδυτικό σκέλος 3 (βλέπε [γράφημα 2](#) ανωτέρω για όλα τα επενδυτικά σκέλη που είχαν συσταθεί). Μέχρι το τέλος του 2023, στο πλαίσιο της «ανοικτής αρχιτεκτονικής», η Επιτροπή είχε συνάψει 10 συμβάσεις εγγύησης συνολικής αξίας περίπου 1,3 δισεκατομμυρίων ευρώ, ποσό που αντιπροσωπεύει μόλις το 10 % περίπου του συνολικά προβλεπόμενου ποσού για το σκέλος «ανοικτής αρχιτεκτονικής». Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κανονισμός ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη όρισε ως προθεσμία για τη σύναψη από την Επιτροπή όλων των συμβάσεων εγγύησης του ETBA+ το τέλος του 2027³¹. Ήδη το 2020 είχαμε προειδοποιήσει σχετικά με τον αργό ρυθμό υλοποίησης του προηγούμενου ETBA³².

34 Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή εξήγησε ότι οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμβάσεων εγγύησης μπορούσαν να ξεκινήσουν μόνο μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας προγραμματισμού για το μέσο ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη (βλέπε σημεία [57-59](#)). Επιπροσθέτως, η Επιτροπή εστίασε αρχικά τις προσπάθειές της στη σύναψη της σύμβασης εγγύησης για το επενδυτικό σκέλος 1 με την ΕΤΕπ, δεδομένου του μεγέθους του. Εν συνεχεία, ξεκίνησε η διαπραγμάτευση των συμβάσεων στο πλαίσιο της «ανοικτής αρχιτεκτονικής». Η Επιτροπή σημείωσε επίσης ότι ο ρυθμός των διαπραγματεύσεων εντάθηκε κατά τα έτη 2023 και 2024.

Ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με την «προσθετικότητα»

35 Στο άρθρο 2, παράγραφος 10, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#) παρατίθεται ακριβής ορισμός της «προσθετικότητας» (βλέπε [πλαίσιο 3](#)), η οποία αποτελούσε μία από τις βασικές απαιτήσεις αξιολόγησης βάσει του άρθρου 42, παράγραφος 5, του ίδιου κανονισμού.

³⁰ Σύμβαση εγγύησης του ETBA+ για το ειδικό επενδυτικό σκέλος 1, 29.4.2022, παράρτημα 5 – InfraPack και μεταβατικές πράξεις, σ. 64-66.

³¹ Άρθρο 31, παράγραφος 4, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

³² Γνώμη 07/2020 του ΕΕΣ, σημεία 34 και 66.

Πλαίσιο 3 – Απαιτήσεις όσον αφορά την προσθετικότητα

- 1) Η στήριξη της EAG στο πλαίσιο του ETBA+ αναμένεται να συμβάλει στη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω πράξεων οι οποίες δεν θα ήταν δυνατό να υλοποιηθούν χωρίς την εν λόγω εγγύηση, ή οι οποίες οδηγούν στην επίτευξη σημαντικά καλύτερων αποτελεσμάτων σε σχέση με αυτά που θα μπορούσαν να επιτευχθούν χωρίς την εγγύηση.
- 2) Η αρχή της προσθετικότητας συνεπάγεται παράλληλα ότι οι πράξεις που στηρίζονται από την EAG προσελκύουν χρηματοδότηση από τον ιδιωτικό τομέα προς αντιμετώπιση των ανεπαρκειών της αγοράς ή μη ικανοποιητικών επενδυτικών συνθηκών. Αναμένεται επίσης να βελτιώσουν την ποιότητα, τη βιωσιμότητα, τον αντίκτυπο και την κλίμακα μιας επένδυσης.
- 3) Σύμφωνα με την εν λόγω αρχή, οι πράξεις που καλύπτονται από την EAG δεν υποκαθιστούν τη στήριξη εκ μέρους ενός κράτους μέλους, την ιδιωτική χρηματοδότηση ή άλλη ενωσιακή ή διεθνή χρηματοδοτική παρέμβαση. Επίσης, η αρχή αυτή θα αποτρέψει τη μετατόπιση άλλων δημόσιων ή ιδιωτικών επενδύσεων, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται βάσει των στόχων και των αρχών που προβλέπονται στον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη.
- 4) Τα έργα που στηρίζονται από την EAG αναμένεται να έχουν υψηλότερο προφίλ κινδύνου σε σχέση με τα χαρτοφυλάκια στα οποία τα επιλέξιμα DFI θα επένδυαν στο πλαίσιο των κανονικών επενδυτικών πολιτικών τους.

Κινητοποίηση πρόσθετων επενδύσεων

36 Η αξιολόγηση περιέχει ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με την ικανότητα του ETBA+ να κινητοποιεί πρόσθετες επενδύσεις. Αναγνωρίζεται ένας περιορισμός όσον αφορά την αξιολόγηση της προστιθέμενης αξίας του ETBA+ (βλέπε σημείο **21(3)**). Αξιολογείται μόνο η προστιθέμενη αξία για το σκέλος «ανοικτής αρχιτεκτονικής», η οποία ορίζεται με βάση την κινητοποίηση πρόσθετης χρηματοδότησης και εμπειρογνωσίας από σειρά πολυμερών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης. Σύμφωνα με την αξιολόγηση, την προστιθέμενη αξία του σκέλους «ανοικτής αρχιτεκτονικής» καταδεικνύει η σημαντική υπερπροσφορά στο πλαίσιο της πρώτης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για το σκέλος ανοικτής αρχιτεκτονικής του ETBA+³³. Ωστόσο, η αξιολόγηση δεν εξηγεί σε ποιον βαθμό η EAG συνέβαλε στην κινητοποίηση πρόσθετων επενδύσεων ή κατά πόσον αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί χωρίς την EAG.

³³ SWD(2024) 133, σ. 60.

Προσέλκυση χρηματοδότησης από τον ιδιωτικό τομέα

37 Ελάχιστες πληροφορίες παρέχει η αξιολόγηση σχετικά με την προσέλκυση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα και την ικανότητα του ETBA+ να μοχλεύει επενδύσεις από άλλες πηγές. Σύμφωνα με την αξιολόγηση, το ETBA+ επιτρέπει τη χρήση περιορισμένων δημόσιων χρηματοδοτικών πόρων της ΕΕ για τη μόχλευση άλλων δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων³⁴. Ωστόσο, η δήλωση αυτή έρχεται σε αντίθεση με ένα άλλο απόσπασμα της αξιολόγησης, σύμφωνα με το οποίο είναι πολύ νωρίς για να εκτιμηθεί η ικανότητα του ETBA+ να προσελκύει επενδύσεις από τον ιδιωτικό τομέα σε μεγάλη κλίμακα, λόγω του ότι η διαδικασία υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων είναι περισσότερο μακροπρόθεσμη³⁵. Παρόλα αυτά, στην αξιολόγηση δεν επιχειρείται να εκτιμηθεί το ύψος των επενδύσεων που αναμένεται τελικά να προσελκύσει το ETBA+ από τον ιδιωτικό τομέα.

38 Αντίθετα, σε πρόσφατη αξιολόγηση του [προγράμματος InvestEU](#), το οποίο παρέχει εγγυήσεις εντός της ΕΕ, η Επιτροπή προέβη σε εκτίμηση τόσο του αποτελέσματος μόχλευσης όσο και του πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος³⁶, ενός από τους βασικούς δείκτες επιδόσεων του προγράμματος. Όπως και το ETBA+, το πρόγραμμα θεσπίστηκε το 2021, ωστόσο αφορά λιγότερες και σαφώς ευκολότερες αγορές από ό,τι το ETBA+.

39 Επιπλέον, επισημαίνουμε ότι η Επιτροπή δεν προσδιόρισε το αναμενόμενο «αποτέλεσμα μόχλευσης» στην πρότασή της για τη σύσταση του ETBA+ το 2018. Ούτε η πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη³⁷ ούτε η συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων³⁸ περιλάμβαναν εκτίμηση των συνεισφορών από άλλες πηγές. Στη συνέχεια, το 2021, στην ανακοίνωση σχετικά με την πρωτοβουλία Global Gateway, η Επιτροπή προσδιόρισε τον στόχο να κινητοποιηθούν επενδύσεις συνολικού ύψους έως 135 δισεκατομμυρίων ευρώ, οι οποίες να καλύπτονται από εγγυήσεις του ETBA+³⁹ (βλέπε [γράφημα 3](#)). Το ποσό αυτό είναι περίπου 3,5 φορές

³⁴ Αυτόθι, σ. 42.

³⁵ Αυτόθι, σ. 60.

³⁶ SWD(2024) 228, InvestEU interim evaluation, 30.9.2024, σ. 36, 37 και 61.

³⁷ Πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, COM(2018) 460, 14.6.2018.

³⁸ Εκτίμηση επιπτώσεων που συνοδεύει την πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, SWD(2018) 337, 14.6.2018.

³⁹ Κοινή ανακοίνωση JOIN(2021) 30 σχετικά με την πρωτοβουλία Global Gateway, 1.12.2021, σ. 11.

μεγαλύτερο από την εγγυοδοτική ικανότητα του ETBA+, η οποία ανέρχεται σε 39,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Ωστόσο, δεδομένης της πολυπλοκότητας και της πολυμορφίας των αγορών στις οποίες δραστηριοποιείται το ETBA+ και της ποικιλίας των μέσων που χρησιμοποιούνται —από κρατικά δάνεια στην υποσαχάρια Αφρική μέχρι πράξεις του ιδιωτικού τομέα στις γειτονικές χώρες της ΕΕ— η Επιτροπή δεν έθεσε τιμή-στόχο συνολικά για το ETBA+. Η Επιτροπή εξήγησε ότι το αποτέλεσμα μόχλευσης αξιολογείται κατά τη διαδικασία έγκρισης κάθε επενδυτικής πράξης.

40 Στο πλαίσιο αυτό, αναφέρεται στην αξιολόγηση ότι λόγω του αποτελέσματος μόχλευσης των εγγυήσεων και των συνδυαστικών συνεισφορών, το ETBA+ εκτιμάται ότι έχει τη δυνατότητα να κινητοποιήσει επενδύσεις ύψους άνω του μισού τρισεκατομμυρίου ευρώ για την περίοδο 2021-2027, κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα⁴⁰. Η εκτίμηση αυτή υπερβαίνει κατά πολύ το ποσό των 135 δισεκατομμυρίων ευρώ που είχε ορίσει η Επιτροπή το 2021 στην ανακοίνωσή της σχετικά με την πρωτοβουλία Global Gateway. Σύμφωνα με την Επιτροπή, η διαφορά αυτή οφείλεται πρωτίστως στο γεγονός ότι στο ποσό των 135 δισεκατομμυρίων ευρώ δεν περιλαμβάνονταν συνδυαστικές συνεισφορές. Επιπλέον, η Επιτροπή πρέπει να μετρά το αποτέλεσμα μόχλευσης σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες και πρακτικές, όπως η μεθοδολογία που εφαρμόζει ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης⁴¹. Η αξιολόγηση δεν διευκρινίζει αν αυτό ισχύει εν προκειμένω. Ελλείψει λεπτομερών στοιχείων σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή μετρά το αποτέλεσμα μόχλευσης, δεν είμαστε σε θέση να αξιολογήσουμε κατά πόσον οι εκτιμήσεις που παρουσιάζονται στην αξιολόγηση είναι ρεαλιστικές.

41 Επιπλέον, η αξιολόγηση δεν περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τους ιδιωτικούς πόρους που κινητοποιήθηκαν υπό το προηγούμενο ETBA. Το γεγονός αυτό είναι δυστυχώς, δεδομένου ότι, αφενός, η αξιολόγηση καλύπτει θεωρητικά το ETBA και, αφετέρου, οι πληροφορίες ήταν διαθέσιμες κατά τον χρόνο εκπόνησης της αξιολόγησης⁴².

Αντικατάσταση της στήριξης από άλλες πηγές

42 Αντίθετα με τα απαιτούμενα στον ορισμό της προσθετικότητας, η αξιολόγηση δεν περιλαμβάνει καμία πληροφορία σχετικά με το αν το ETBA+ διασφαλίζει ότι «οι πράξεις [...] δεν υποκαθιστούν τη στήριξη εκ μέρους ενός κράτους μέλους, την

⁴⁰ SWD(2024) 133, σ. 28.

⁴¹ Αιτιολογική σκέψη 65 του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη.

⁴² Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, έγγραφο εργασίας XI, σ. 46.

ιδιωτική χρηματοδότηση ή άλλη ενωσιακή ή διεθνή χρηματοδοτική παρέμβαση, και αποφεύγουν τον παραγκωνισμό άλλων δημόσιων ή ιδιωτικών επενδύσεων»⁴³.

Έργα με υψηλότερο προφίλ κινδύνου

43 Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, δεν εξετάστηκε κατά πόσο το προφίλ κινδύνου των πράξεων που στηρίζονται από την EAG είναι υψηλότερο σε σχέση με τα χαρτοφυλάκια στα οποία τα επιλέξιμα DFI θα επένδυαν «στο πλαίσιο των κανονικών επενδυτικών πολιτικών τους»⁴⁴. Ενώ η αξιολόγηση επισημαίνει γενικά τις δυνατότητες του ETBA+ να μειώσει τον κίνδυνο στις επενδυτικές πράξεις⁴⁵, αναγνωρίζει επίσης την περιορισμένη διάθεση των DFI για ανάληψη κινδύνων σε ευάλωτες / λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες⁴⁶.

44 Όσον αφορά την εκτίμηση κινδύνων, στην αξιολόγηση επισημαίνονται προβλήματα σχετικά με την τιμολόγηση των εγγυήσεων. Οι συμβάσεις εγγυήσης καθορίζουν τα τέλη που υποχρεούνται να καταβάλλουν τα DFI. Τα τέλη πρέπει να αντικατοπτρίζουν το επίπεδο κινδύνου που καλύπτεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό⁴⁷, η Επιτροπή εφάρμοσε «εκπτώσεις πολιτικής» προκειμένου να κινητροδοτήσει τα DFI να επενδύσουν σε ιδιαίτερα δύσκολα περιβάλλοντα, όπως οι ευάλωτες χώρες και οι χώρες που πλήττονται από συγκρούσεις. Για το επενδυτικό σκέλος 1 των ειδικών σκελών της ΕΤΕπ, τα οποία περιλαμβάνουν δημόσιες επενδύσεις, η Επιτροπή δεν επιβάλλει τέλη. Για τις εγγυήσεις «ανοικτής αρχιτεκτονικής», τα τέλη καταβάλλονται με επιτόκιο που κυμαίνεται από 0,2 % έως 4 %, ανάλογα με το προφίλ κινδύνου του εκάστοτε χαρτοφυλακίου.

45 Η αξιολόγηση εκθέτει τις ανησυχίες των DFI σχετικά με το μοντέλο τιμολόγησης, αναφέροντας ότι όσον αφορά την τιμολόγηση και τον κίνδυνο, τα DFI ζητούν μεγαλύτερη διαφάνεια, μεταξύ άλλων μέσω της πρόσβασης σε ένα μοντέλο προσομοίωσης για τον καθορισμό των τιμών⁴⁸. Στο πλαίσιο συνέντευξης, υπάλληλοι

⁴³ Άρθρο 2, παράγραφος 10, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

⁴⁴ Αυτόθι.

⁴⁵ [SWD\(2024\) 133](#), σ. 60.

⁴⁶ Αυτόθι, σ. 124.

⁴⁷ Άρθρο 209, παράγραφος 2, στοιχείο ζ), του [δημοσιονομικού κανονισμού 2018/1046](#) («δημοσιονομικός κανονισμός»). Σημειωτέον ότι στις 23 Σεπτεμβρίου 2024 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενέκριναν τον [αναδιατυπωμένο κανονισμό 2024/2509](#).

⁴⁸ [SWD\(2024\) 133](#), σ. 125.

της ΕΤΕπ εξήγησαν ότι ακόμη και ένα χαμηλό τέλος επί των εγγυήσεων επιβαρύνει τελικά τους ενδιαμέσους φορείς χρηματοδότησης και τους τελικούς δικαιούχους και προστίθεται στο τέλος που τα DFI εφαρμόζουν στη συνέχεια επί των τιμών που έχει ορίσει η Επιτροπή. Αυτό ενδέχεται να περιορίζει την ανταγωνιστικότητα μιας επενδυτικής πράξης.

Μη αξιολόγηση του μέγιστου ποσού της εγγύησης

46 Πέραν των απαιτήσεων αξιολόγησης δυνάμει του άρθρου 42, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#), αυτός προέβλεπε επίσης την υποχρέωση της Επιτροπής να εξετάσει «το μέγιστο ποσό της εγγύησης εξωτερικής δράσης»⁴⁹. Το συνολικό ανώτατο όριο για την κάλυψη της ΕΑΓ ορίζεται σε 53,5 δισεκατομμύρια ευρώ⁵⁰, με προβλέψεις ύψους έως και 10 δισεκατομμυρίων ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ⁵¹. Υπό ορισμένες προϋποθέσεις, η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει τα εν λόγω ανώτατα όρια. Οι προβλέψεις καταβάλλονται από πιστώσεις από τα γεωγραφικά προγράμματα στο πλαίσιο του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, καθώς και από πιστώσεις από τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας ΙΙΙ και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Διεθνούς Συνεργασίας για την Πυρηνική Ασφάλεια. Οι πιστώσεις αυτές μεταφέρονται σε ειδική συνιστώσα του «κοινού ταμείου προβλέψεων» που έχει συσταθεί στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ. Οι προβλέψεις για την κάλυψη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από τα χρηματοδοτικά μέσα, τις δημοσιονομικές εγγυήσεις ή τη χρηματοδοτική συνδρομή που διατίθεται από τον ενωσιακό προϋπολογισμό διακρατούνται στο κοινό ταμείο προβλέψεων⁵².

47 Η πραγματική εγγυοδοτική ικανότητα της ΕΑΓ εξαρτάται από τον συντελεστή προβλέψεων που εφαρμόζεται στις συνιστώσες της. Ο συντελεστής αυτός ορίστηκε αρχικά να κυμαίνεται από 9 % για τις πράξεις με κρατικούς (και υποκρατικούς) αντισυμβαλλόμενους έως 50 % για τις πράξεις υψηλότερου κινδύνου στις οποίες εμπλέκεται ο ιδιωτικός τομέας (βλέπε [γράφημα 5](#)).

⁴⁹ Άρθρο 42, παράγραφος 4, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

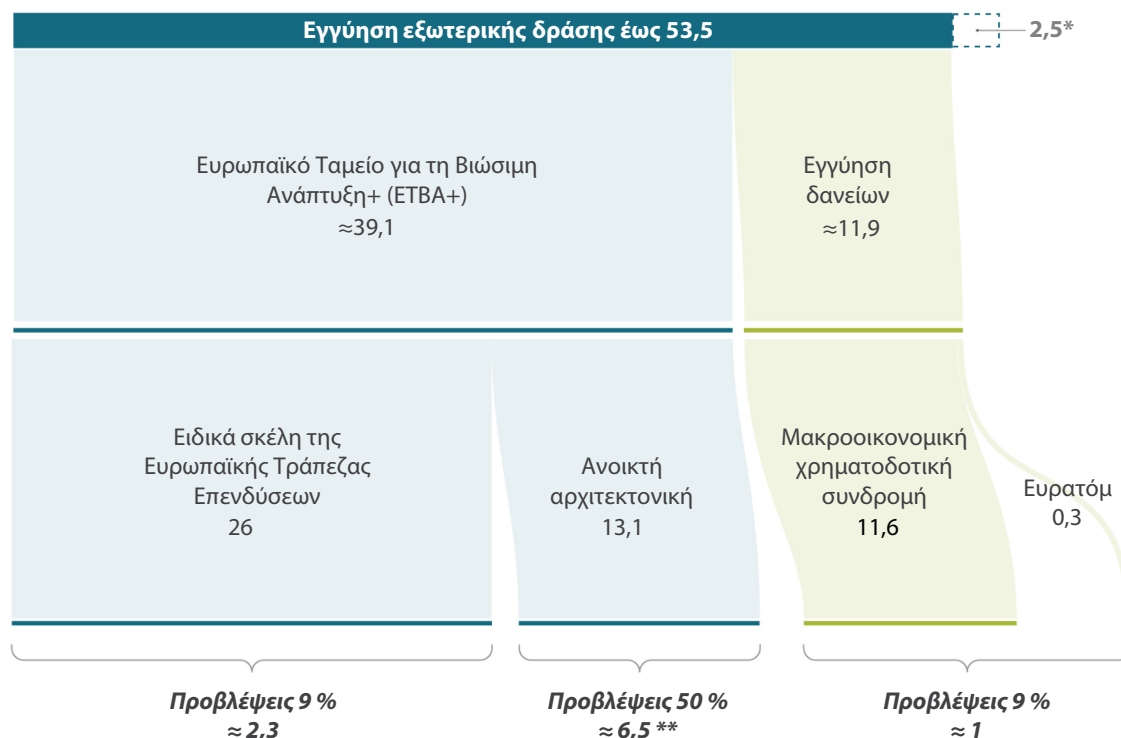
⁵⁰ Αυτόθι, άρθρο 31, παράγραφος 4.

⁵¹ Αυτόθι, άρθρο 31, παράγραφος 5.

⁵² Άρθρο 212 του [δημοσιονομικού κανονισμού](#).

Γράφημα 5 – Προβλέψεις για την εγγύηση εξωτερικής δράσης

(δισ. ευρώ)

Σημ.:

* Η EAG μπορεί να καλύπτει επενδυτικές πράξεις μέχρι το θεωρητικά μέγιστο ποσό των 53,5 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η πραγματική εγγυοδοτική ικανότητα ανέρχεται σε περίπου 51 δισεκατομμύρια ευρώ.

** Το ειδικό επενδυτικό σκέλος 4 της ΕΤΕπ που προορίζεται για την εγγύηση των πράξεων με τον ιδιωτικό τομέα στις χώρες ΑΚΕ χρηματοδοτείται μόνο εν μέρει στο πλαίσιο της EAG: η εγγυητική κάλυψη, ανερχόμενη σε 500 εκατομμύρια ευρώ, προέρχεται από την «ανοικτή αρχιτεκτονική», η οποία συνοδεύεται από πρόβλεψη σε ύψος 50 %. Αυτό το επενδυτικό σκέλος χρηματοδοτείται κυρίως από επανεισροές από την προϋπάρχουσα επενδυτική διευκόλυνση ΑΚΕ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει του σχεδίου προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, [έγγραφο εργασίας XI](#) σχετικά με τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, το κοινό ταμείο προβλέψεων και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, σ. 72.

48 Στο πλαίσιο της αξιολόγησης, δεν εξετάστηκε η μέγιστη εγγυοδοτική ικανότητα, όπως απαιτείται από το άρθρο 42, παράγραφος 4, του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη. Εν προκειμένω, η μόνη αναφορά αξιολογητικής φύσης είναι ότι το πολύ υψηλό ενδιαφέρον που δείχνουν [τα DFI] να επωφεληθούν από την εγγυητική κάλυψη της ΕΕ υποδηλώνει ότι το μέγιστο ποσό που ορίστηκε στον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη είναι κατάλληλο⁵³. Ωστόσο, κατά την αξιολόγηση δεν εξετάστηκε κατά πόσον το μέγιστο ποσό είναι αυτό που χρειάζεται, προκειμένου η EAG να πετύχει τους στόχους που ορίζονται στον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη.

⁵³ SWD(2024) 133, σ. 59-60.

49 Επιπλέον, στο πλαίσιο της αξιολόγησης δεν εξετάστηκε κατά πόσον η ενδεικτική κατανομή των προβλέψεων μεταξύ των συνιστωσών της EAG —εγγυήσεις του ETBA+, δάνεια της ΜΧΣ και δάνεια της Ευρατόμ— ήταν κατάλληλη. Απουσία τέτοιας εξέτασης, η αξιολόγηση δεν αποτυπώνει τις επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν στη συνολική εγγυοδοτική ικανότητα της EAG ένα δάνειο της ΕΤΕπ, ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ, για την Ουκρανία που εγκρίθηκε το 2023 (βλέπε σημεία 50-52) και τα προσφάτως προταθέντα δάνεια της ΜΧΣ προς άλλες χώρες-εταίρους (βλέπε σημείο 53).

Προβλέψεις για τα δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων προς την Ουκρανία

50 Εν μέσω του πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, η ΕΕ εξακολουθεί να στηρίζει την Ουκρανία μέσω διαφόρων διαύλων⁵⁴, μεταξύ άλλων μέσω μιας πρόσφατης σύμβασης εγγύησης του ETBA+⁵⁵.

51 Τον Ιούνιο του 2023, η Επιτροπή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει μέρος της EAG για την κάλυψη νέου δανείου της ΕΤΕπ προς την Ουκρανία ύψους 100 εκατομμυρίων ευρώ⁵⁶. Δεδομένων των εξαιρετικών κινδύνων που ενέχουν τα δάνεια αυτά, οι σχετικές προβλέψεις ανέρχονται στο 70 %⁵⁷. Ο εν λόγω συντελεστής προβλέψεων συνάδει με προηγούμενη απόφαση για την ενίσχυση των προβλέψεων για τα δάνεια προς την Ουκρανία⁵⁸. Ωστόσο, είναι επίσης υψηλότερος από το ανώτατο όριο του 50 % που προβλεπόταν αρχικά για την EAG⁵⁹.

⁵⁴ Ιστοσελίδα της Επιτροπής, [Βοήθεια της ΕΕ προς την Ουκρανία](#).

⁵⁵ Πρόγραμμα Better Futures που συμφωνήθηκε τον Δεκέμβριο του 2023 με τον Διεθνή Οργανισμό Χρηματοδότησης (με ανώτατο ύψος της εγγύησης τα 90 εκατομμύρια ευρώ).

⁵⁶ [Δελτίο Τύπου](#) της ΕΤΕπ, «New EU contribution for EIB's Ukraine support package to enable new lending of €100 million», 13.6.2023.

⁵⁷ Έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τα χρηματοδοτικά μέσα, τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, τη χρηματοδοτική συνδρομή και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις, [COM\(2023\) 683](#), 23.10.2023, σ. 17.

⁵⁸ [Απόφαση \(ΕΕ\) 2022/1628](#) για τη χορήγηση έκτακτης μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής στην Ουκρανία, την ενίσχυση του κοινού ταμείου προβλέψεων με εγγυήσεις από τα κράτη μέλη και ειδικές προβλέψεις για ορισμένες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που σχετίζονται με την Ουκρανία, 20.9.2022, αιτιολογική σκέψη 24 και άρθρο 12.

⁵⁹ Άρθρο 31, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

52 Μολονότι δεν αμφισβητούμε τον εξαιρετικό χαρακτήρα αυτού του δανείου της ΕΤΕπ προς την Ουκρανία, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι οι αυξημένες προβλέψεις για το συγκεκριμένο δάνειο μείωσαν τις προβλέψεις που ήταν διαθέσιμες για το επενδυτικό σκέλος 1. Ως εκ τούτου, η εγγυητική κάλυψη που ήταν διαθέσιμη για το συγκεκριμένο επενδυτικό σκέλος μειώθηκε κατά 689 εκατομμύρια ευρώ (από 26 725 εκατομμύρια ευρώ στο πλαίσιο της υπογραφείσας σύμβασης εγγύησης στο τρέχον ποσό των 26 036 εκατομμυρίων ευρώ). Ομοίως, η αναμενόμενη μέγιστη εγγυοδοτική ικανότητα για το σύνολο της ΕΑΓ μειώθηκε στο τρέχον ποσό των 51 036 εκατομμυρίων ευρώ⁶⁰ (με θεωρητικό μέγιστο ποσό τα 53 449 εκατομμύρια ευρώ). Στην αξιολόγηση της Επιτροπής δεν γίνεται μνεία στη μείωση αυτή.

Προβλέψεις για τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή

53 Η Επιτροπή καθόρισε αρχικά σε 1,05 δισεκατομμύρια ευρώ το ανώτατο όριο των προβλέψεων για τα δάνεια της ΜΧΣ. Στις αρχές του 2024, η Επιτροπή πρότεινε πρόσθετα δάνεια της ΜΧΣ ύψους 4 δισεκατομμυρίων ευρώ για την Αίγυπτο και 500 εκατομμυρίων ευρώ για την Ιορδανία (για επισκόπηση των δανείων της ΜΧΣ, βλέπε *παράρτημα II*). Εάν εγκριθούν τα δάνεια αυτά, οι συνολικές προβλέψεις στο πλαίσιο αυτό θα ανέλθουν σε 947 εκατομμύρια ευρώ, ποσό που προσεγγίζει το ενδεικτικό ανώτατο όριο των 1,05 δισεκατομμυρίων ευρώ.

54 Συνεπώς, έως το ανώτατο όριο των προβλέψεων απομένουν 103 εκατομμύρια ευρώ, τα οποία παραμένουν διαθέσιμα. Βάσει των ανωτέρω, εκτιμούμε ότι, σε περίπτωση ανάγκης πριν από το τέλος του 2027, η ΕΕ δεν θα είναι σε θέση να δανείσει περισσότερο από 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ για νέα δάνεια της ΜΧΣ. Η ΓΔ ECFIN εξήγησε ότι σε τέτοια περίπτωση η Επιτροπή θα επανεξετάσει το ενδεικτικό ανώτατο όριο για τη ΜΧΣ. Ωστόσο, κάτι τέτοιο θα μείωνε τις προβλέψεις που είναι διαθέσιμες για το ΕΤΒΑ+, εκτός εάν η Επιτροπή αποφάσιζε να τροποποιήσει το συνολικό ανώτατο όριο των προβλέψεων για την ΕΑΓ.

Ορισμένα πορίσματα της εξωτερικής μελέτης δεν αποτυπώνονται επαρκώς στην αξιολόγηση της Επιτροπής

55 Η εξωτερική μελέτη περιλαμβάνει ορισμένα σημεία που δεν ελήφθησαν υπόψη στην αξιολόγηση. Συγκεκριμένα, τα κύρια συμπεράσματά τους διαφέρουν. Το συμπέρασμα της αξιολόγησης της Επιτροπής είναι σε μεγάλο βαθμό θετικό, καθώς

⁶⁰ COM(2023) 683, 23.10.2023, σ. 17-18.

αναφέρει ότι το ETBA+ έχει ήδη αποδείξει την καταλυτική του επίδραση στη μόχλευση πρόσθετης χρηματοδότησης και εμπειρογνωσίας, οι οποίες συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και μεγέθυνση⁶¹. Οι υπάλληλοι της ΕΤΕπ με τους οποίους συνομιλήσαμε συμφωνούσαν με το συμπέρασμα αυτό, καθώς και με άλλες καταληκτικές παρατηρήσεις που διατυπώνονταν στην αξιολόγηση. Αντίθετα, στο συμπέρασμα το οποίο διατυπώνεται στην εξωτερική μελέτη τονίζονται οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει το ETBA+, όπως τα επίμονα τεχνικά ζητήματα, η ανεπαρκής ικανότητα των αντιπροσωπειών της ΕΕ να διαχειρίζονται τις πράξεις εγγυήσεων, η απώλεια προβολής της ΕΕ ή οι δυσκολίες στη χρήση εγγυήσεων σε ευάλωτες και λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες⁶².

56 Επιπλέον, τα πορίσματα που είναι συναφή για την αξιολόγηση της EAG, όπως προβλέπεται στον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, επίσης δεν αποτυπώνονται με σαφήνεια στην αξιολόγηση. Ειδικότερα, η εξωτερική μελέτη προτείνει «πιθανά επόμενα βήματα»⁶³ (που συνοψίζονται κατωτέρω) για τη βελτίωση της λειτουργίας του ETBA+. Δεν προκύπτει αρκούντως σαφώς από την αξιολόγηση αν η Επιτροπή προτίθεται να λάβει υπόψη τις εν λόγω προτάσεις.

- 1) Αύξηση της ικανότητας των αντιπροσωπειών της ΕΕ.
- 2) Καλύτερη ενσωμάτωση του ETBA+ στη διαδικασία προγραμματισμού για τα γεωγραφικά προγράμματα.
- 3) Ενίσχυση της συνεργασίας με τα DFI.
- 4) Ενίσχυση του συντονισμού με τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών.
- 5) Ενθάρρυνση των επενδύσεων σε μη τραπεζικά ελκυστικές περιοχές.
- 6) Αύξηση της χρήσης συνδυαστικής χρηματοδότησης (επιχορηγήσεων) σε ευάλωτες χώρες όπου οι συνθήκες δεν είναι κατάλληλες για τη χρήση εγγυήσεων.

⁶¹ SWD(2024) 133, σ. 68.

⁶² Εξωτερική μελέτη, τόμος Ι, *συγκεφαλαιωτική έκθεση*, συμπέρασμα 5, σ. 64-65.

⁶³ Εξωτερική μελέτη, τόμος Ι, *συγκεφαλαιωτική έκθεση*, συμπέρασμα 5, σ. 65.

Διαδικασία προγραμματισμού και ικανότητα των αντιπροσωπειών της ΕΕ

57 Μεταξύ των «επόμενων βημάτων» που αναφέρονται ανωτέρω, θα θέλαμε να επιστήσουμε ιδιαίτερα την προσοχή στο σημείο 2) σχετικά με τη διαδικασία προγραμματισμού για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς αυτή σχετίζεται άμεσα με τη χρήση της χρηματοδότησης του ΕΤΒΑ+. Η εξωτερική μελέτη επισημαίνει δυσκολίες στον συγχρονισμό του ΕΤΒΑ+ με τη διαδικασία προγραμματισμού για τα γεωγραφικά προγράμματα. Αυτό συνδέεται επίσης στενά με την ικανότητα των αντιπροσωπειών της ΕΕ να διαχειρίζονται τις δημοσιονομικές εγγυήσεις [σημείο 1]).

58 Η εξωτερική μελέτη αναφέρει ότι οι ελλείψεις σε ικανότητες υπήρχαν ήδη για το ΕΤΒΑ κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ΠΔΠ, αλλά η θέσπιση του ΕΤΒΑ+ τις επιδεινωσε. Επισημαίνεται επίσης ότι η ΕΕ έχει ξεκινήσει να προσλαμβάνει εξειδικευμένους υπαλλήλους, αλλά ο αριθμός τους δεν είναι ανάλογος με την κλίμακα του ΕΤΒΑ+ ή με τις φιλοδοξίες του⁶⁴. Στην αξιολόγηση της Επιτροπής αναγνωρίζεται η ανάγκη περαιτέρω ανάπτυξης της διοικητικής ικανότητας⁶⁵, χωρίς όμως να αποτυπώνονται επαρκώς οι δυσκολίες στον προγραμματισμό και η χαμηλή ικανότητα των αντιπροσωπειών της ΕΕ.

59 Έχουμε ήδη αναφερθεί σε τέτοιες δυσκολίες στην ειδική έκθεσή μας του 2023 σχετικά με τον προγραμματισμό του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη: «Για την ανάλυση των σχετικών με το ΕΤΒΑ+ διατάξεων οι αντιπροσωπείες της ΕΕ χρειάστηκε να καταβάλουν πρόσθετες προσπάθειες, καθώς δεν διέθεταν πείρα στη χρήση αυτού του νέου μέσου, με αποτέλεσμα να καθυστερήσει η κατάρτιση των [πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων]»⁶⁶. Στο πλαίσιο αυτό, θα θέλαμε να επαναλάβουμε ότι το ΕΤΒΑ+ αποτελεί «τρόπο υλοποίησης» των γεωγραφικών προγραμμάτων. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τη σύσταση που διατυπώσαμε (την οποία αποδέχθηκε η Επιτροπή), κατά την επόμενη διαδικασία προγραμματισμού, η Επιτροπή και η ΕΥΕΔ οφείλουν να προβούν σε ανάλυση των προβλέψεων που απαιτούνται για το ΕΤΒΑ+ μόνο κατά το στάδιο της υλοποίησης, προς αποφυγή καθυστερήσεων στη διαδικασία προγραμματισμού⁶⁷.

⁶⁴ Εξωτερική μελέτη, τόμος Ι, [συγκεφαλαιωτική έκθεση](#), σ. 25.

⁶⁵ [SWD\(2024\) 133](#), σ. 43.

⁶⁶ [Ειδική έκθεση 14/2023](#) σχετικά με τον προγραμματισμό του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη, σημείο 62.

⁶⁷ [Αυτόθι](#), σύσταση 4.

Άλλα κριτήρια που σχετίζονται με τον ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη δεν αξιολογήθηκαν επαρκώς

Η δίκαιη συμμετοχή των μικρών και μεσαίων αντισυμβαλλόμενων δεν εξετάστηκε στο πλαίσιο της αξιολόγησης

60 Βάσει του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίζει τη δίκαιη συμμετοχή των επιλέξιμων DFI, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων οντοτήτων⁶⁸. Στην αξιολόγηση δεν εξετάστηκε επαρκώς η πτυχή αυτή. Αναφέρεται απλώς ότι, με το ETBA+, η ΕΕ επέκτεινε τη συνεργασία της σε διάφορους φορείς αναπτυξιακής χρηματοδότησης⁶⁹, χωρίς να προσδιορίζονται οι εμπλεκόμενες οντότητες ούτε τα εμπλεκόμενα ποσά.

61 Το γεγονός αυτό είναι δυστυχές, δεδομένου ότι οι πληροφορίες αυτές ήταν διαθέσιμες κατά τον χρόνο εκπόνησης της αξιολόγησης. Έως το τέλος του 2023, η Επιτροπή είχε υπογράψει δύο συμβάσεις εγγύησης με μεσαία DFI: μία σύμβαση αξίας 100 εκατομμυρίων ευρώ με τη Finnfund και μια άλλη αξίας 80 εκατομμυρίων ευρώ με την EDFI (ένωση απαρτιζόμενη από 15 κρατικά υποστηριζόμενα ευρωπαϊκά ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης)⁷⁰. Οι δύο αυτές συμβάσεις αντιπροσωπεύουν περίπου το 13 % του συνόλου των εγγυήσεων που είχαν υπογραφεί στο πλαίσιο της «ανοικτής αρχιτεκτονικής» έως το τέλος του 2023.

Η επίδειξη ιδιαίτερης προσοχής στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες δεν αξιολογήθηκε πλήρως

62 Στο πλαίσιο του ETBA+ πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή σε «χώρες που διαπιστώνεται ότι πλήττονται από αστάθεια ή συγκρούσεις, στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και στις υπερχρεωμένες φτωχές χώρες»⁷¹. Στην αξιολόγηση διατυπώνονται ανησυχίες από τα κράτη μέλη και τα DFI σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η χρηματοδότηση του ETBA+, ιδίως με τη χρήση εγγυήσεων, μπορεί να διοχετεύεται προς δύσκολα περιβάλλοντα και τομείς πολιτικής μη παραδοσιακού δανεισμού⁷². Επισημαίνεται ότι η Επιτροπή μπορεί να κινητροδοτεί τα DFI να

⁶⁸ Άρθρο 35, παράγραφος 5, του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη.

⁶⁹ SWD(2024) 133, σ. 60.

⁷⁰ Σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ για το 2025, έγγραφο εργασίας XI, σ. 83-84.

⁷¹ Άρθρο 31, παράγραφος 2, του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη.

⁷² SWD(2024) 133, σ. 61.

επενδύσουν σε τέτοιες χώρες μέσω «εκπτώσεων πολιτικής» (βλέπε σημείο 44). Αναγνωρίζεται επίσης ότι η συνδυαστική χρηματοδότηση, ήτοι ο συνδυασμός επιχορηγήσεων στο πλαίσιο γεωγραφικών προγραμμάτων και δανείων, μπορεί να είναι καταλληλότερη από τις εγγυήσεις σε ορισμένα δύσκολα περιβάλλοντα⁷³. Ωστόσο, στην αξιολόγηση δεν αναφέρεται το ύψος της χρηματοδότησης στο πλαίσιο του ETBA+ που έχει διατεθεί μέχρι στιγμής στις εν λόγω χώρες, ούτε το ποσό που αναμένεται να διοχετευθεί σε αυτές στο μέλλον.

Δεν εξετάστηκε η αποτροπή των επενδύσεων σε «μη συνεργάσιμες περιοχές δικαιοδοσίας»

63 Ο κανονισμός ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη απαιτεί οι δημοσιονομικές εγγυήσεις να «τηρούν την πολιτική της Ένωσης για τις μη συνεργάσιμες περιοχές φορολογικής δικαιοδοσίας»⁷⁴ και περιλαμβάνει αναφορά στον δημοσιονομικό κανονισμό, ο οποίος, όσον αφορά τις εγγυήσεις της ΕΕ, όπως εκείνες που παρέχονται στο πλαίσιο του ETBA+, απαγορεύει την εκτέλεση πράξεων με οντότητες εγκατεστημένες σε μη συνεργάσιμες περιοχές δικαιοδοσίας⁷⁵. Στην αξιολόγηση δεν γίνεται καμία αναφορά στη συμμόρφωση των κονδυλίων που διατέθηκαν υπό το ETBA/ETBA+ ή, εν γένει, δυνάμει του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη με την πολιτική αυτή.

64 Επισημάναμε ότι στις συμβάσεις εγγύησης του ETBA+ που συνήφθησαν με την ΕΤΕπ για τα επενδυτικά σκέλη 1 και 4 αναφέρονταν διάφορες μη συνεργάσιμες περιοχές δικαιοδοσίας⁷⁶ ως «επιλέξιμες χώρες». Η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι όλες οι χώρες που είναι δυνητικά επιλέξιμες να λάβουν χρηματοδότηση από τον ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη συμπεριλήφθηκαν αυτόματα στις εν λόγω συμβάσεις εγγύησης. Η Επιτροπή εξήγησε ότι, βάσει των συμβάσεων εγγύησης, τα DFI υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι όλες οι επενδυτικές πράξεις συμμορφώνονται με τα αναγκαία

⁷³ SWD(2024) 133, σ. 61 και 124.

⁷⁴ Αιτιολογική σκέψη 66 του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#). Για ολόκληρο τον κατάλογο της ΕΕ των μη συνεργάσιμων περιοχών δικαιοδοσίας, βλέπε [συμπεράσματα του Συμβουλίου](#), αριθ. αναφ. 6776/24, 20.2.2024.

⁷⁵ Άρθρο 155, παράγραφος 2, στοιχείο β), του [δημοσιονομικού κανονισμού](#).

⁷⁶ Σύμβαση εγγύησης του ETBA+ για το ειδικό επενδυτικό σκέλος 1, 29.4.2022, παράρτημα 6, μέρος Β – Ενδεικτικός κατάλογος των χωρών προτεραιότητας (σ. 78): Παναμάς. Σύμβαση εγγύησης του ETBA+ για το ειδικό επενδυτικό σκέλος 4, 24.2.2023, παράρτημα 10 – Κατάλογος των επιλέξιμων χωρών (σ. 75): Αντίγκουα και Μπαρμπούντα, Παλάου, Σαμόα, Τρινιτάδ και Τομπέιγκο, Βανουάτου.

«αμυντικά μέτρα», και παρακολουθεί την πτυχή αυτή στο πλαίσιο της διαδικασίας ελέγχου που εφαρμόζεται σε σχέση με τα DFI.

Περαιτέρω προβληματισμοί

Οι απαιτήσεις αναφοράς στοιχείων και διαφάνειας δεν πληρούνται

65 Κατά την εξέταση της αξιολόγησης και τη σύγκριση των πληροφοριών που περιέχει με άλλες πηγές, διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή δεν δημοσιεύει στοιχεία σχετικά με όλες τις απαιτούμενες από τον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη πτυχές. Οι πτυχές που περιγράφονται κατωτέρω θα ήταν χρήσιμες για τη συμπλήρωση της αξιολόγησης και την ενίσχυση της συνολικής διαφάνειας της EAG. Κανένα από αυτά τα κενά στη διαφάνεια δεν αναφέρεται στην αξιολόγηση.

Ο ιστότοπος του ETBA+ δεν διαθέτει μηχανισμό καταγγελιών

66 Βάσει του κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, η Επιτροπή οφείλει να δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά με τις δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, «μεταξύ άλλων, όπου αρμόζει, μέσω περιεκτικού ενιαίου δικτυακού τόπου»⁷⁷. Ο εν λόγω δικτυακός τόπος πρέπει να «περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις και τα βασικά στοιχεία όλων των συμφωνιών εγγύησης εξωτερικής δράσης, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τη νομική υπόσταση των επιλέξιμων αντισυμβαλλομένων, τα αναμενόμενα αναπτυξιακά οφέλη και τις διαδικασίες υποβολής καταγγελιών»⁷⁸. Στον [ιστότοπο του ETBA+](#) περιγράφονται συνοπτικά οι συμβάσεις εγγύησης. Ωστόσο, δεν περιλαμβάνεται καμία πληροφορία σχετικά με τις «επενδυτικές πράξεις», όπως απαιτείται.

67 Ακόμη σημαντικότερο δε είναι το γεγονός ότι ο ιστότοπος του ETBA+ πρέπει να περιέχει «άμεσες παραπομπές στους μηχανισμούς υποβολής καταγγελιών των σχετικών αντισυμβαλλομένων»⁷⁹ και να παρέχει τη δυνατότητα μεταγενέστερης υποβολής καταγγελιών απευθείας στην Επιτροπή. Ο ιστότοπος του ETBA+ δεν παρέχει καμία πληροφορία σχετικά με τον τρόπο υποβολής καταγγελιών. Μελέτη που εκπονήθηκε το 2023 για λογαριασμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου περιλάμβανε σύσταση προς την Επιτροπή και τα DFI να εξετάζουν από κοινού τις καταγγελίες,

⁷⁷ Άρθρο 46, παράγραφος 4, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

⁷⁸ Άρθρο 46, παράγραφοι 5 και 6, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

⁷⁹ Άρθρο 39, παράγραφος 1, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

δεδομένης της σημασίας των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και σχετικών με τη διακυβέρνηση προτύπων που επισημαίνονται στη στρατηγική Global Gateway⁸⁰.

Ελλιπείς οι πληροφορίες στην ετήσια έκθεση σχετικά με τον ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη

68 Σύμφωνα με τον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, η Επιτροπή πρέπει να «υποβάλλει, ως μέρος της ετήσιας έκθεσης, λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις που καλύπτονται από την εγγύηση εξωτερικής δράσης»⁸¹. Η ετήσια έκθεση του 2023, η οποία καλύπτει όλα τα μέσα εξωτερικής δράσης, περιλαμβάνει μια σύντομη ενότητα σχετικά με τις υπογραφείσες συμβάσεις εγγύησης του ΕΤΒΑ+⁸². Ωστόσο, δεν περιλαμβάνει «λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις». Επιπλέον, οι «λεπτομερείς πληροφορίες» προορίζονται να καλύπτουν διάφορα στοιχεία, όπως η συμβολή ως προς τους στόχους του ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη, η προσθετικότητα και το επιτευχθέν αποτέλεσμα μόχλευσης. Όπως και στην περίπτωση της αξιολόγησης, οι ετήσιες εκθέσεις δεν καλύπτουν κανένα από τα στοιχεία αυτά.

Μη δημοσίευση των πρακτικών συνεδριάσεων

69 Τέλος, η Επιτροπή οφείλει να δημοσιεύει τα πρακτικά και τις ημερήσιες διατάξεις των συνεδριάσεων του στρατηγικού συμβουλίου του ΕΤΒΑ+⁸³. Η Επιτροπή μας κοινοποίησε τα πρακτικά των συνεδριάσεων, επομένως αυτά υπάρχουν. Εντούτοις, δεν τα δημοσίευσε, παρότι, για το προηγούμενο ΕΤΒΑ, δημοσίευε τα [έγγραφα των συνεδριάσεων](#).

⁸⁰ Μελέτη που εκπονήθηκε κατ' ανάθεση της Επιτροπής Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου: [The implementation of EFSD plus operations from an inclusive perspective](#), Ιούλιος 2023, σύσταση viii.

⁸¹ Άρθρο 41, παράγραφος 7, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

⁸² Ετήσια έκθεση του 2023 σχετικά με την εφαρμογή των μέσων εξωτερικής δράσης της ΕΕ, [SWD\(2023\) 357 final](#), σ. 190-192.

⁸³ Άρθρο 33, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#).

Τελικές παρατηρήσεις

70 Η αξιολόγηση των μέσων χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της ΕΕ που εκπόνησε η Επιτροπή περιγράφει διάφορες πτυχές της εγγύησης εξωτερικής δράσης και τον κύριο καινοτόμο μηχανισμό χρηματοδότησης που υποστηρίζει, το Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+ (ΕΤΒΑ+). Στην αξιολόγηση διατυπώνονται χρήσιμες παρατηρήσεις και επισημαίνονται οι προκλήσεις που συνεπάγεται η εφαρμογή της εγγύησης εξωτερικής δράσης.

71 Ωστόσο, η αξιολόγηση παραμένει ελλιπής, καθώς δεν καλύπτει επαρκώς όλες τις πτυχές που απαιτούνται από το άρθρο 42, παράγραφος 5, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#), και συγκεκριμένα τη συμβολή της εγγύησης εξωτερικής δράσης ως προς τους γενικούς στόχους, τα επιτευχθέντα αποτελέσματα και την προσθετικότητα. Αυτό εξηγείται εν μέρει από το γεγονός ότι το ΕΤΒΑ+ βρισκόταν σε πρώιμο στάδιο υλοποίησης κατά τον χρόνο της αξιολόγησης. Ωστόσο, δεν χρησιμοποιήθηκαν όλες οι πληροφορίες που ήταν δημόσια διαθέσιμες κατά τον χρόνο εκπόνησης της αξιολόγησης από την Επιτροπή. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί η απουσία πληροφοριών σχετικά με τους ιδιωτικούς πόρους που κινητοποιήθηκαν από το προηγούμενο ΕΤΒΑ.

72 Επιπλέον, στο πλαίσιο της αξιολόγησης, δεν εξετάστηκε το μέγιστο ποσό της εγγύησης εξωτερικής δράσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 42, παράγραφος 4, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#). Δεν αναφέρεται αν το ποσό αυτό είναι κατάλληλο ώστε η εγγύηση εξωτερικής δράσης να μπορέσει να επιτύχει τους επιδιωκόμενους στόχους, αν τα επίπεδα των προβλέψεων είναι επαρκή, ούτε αν η ενδεικτική κατανομή των προβλέψεων μεταξύ των συνιστωσών της είναι κατάλληλη. Απουσία τέτοιας εξέτασης, η αξιολόγηση δεν αποτυπώνει τις επιπτώσεις που ενδέχεται να έχουν στη συνολική εγγυοδοτική ικανότητα της εγγύησης εξωτερικής δράσης ένα δάνειο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων για την Ουκρανία που εγκρίθηκε το 2023 και τα προσφάτως προταθέντα δάνεια της ΜΧΣ προς άλλες χώρες-εταίρους.

73 Αν και στην εξωτερική μελέτη που συνόδευε την αξιολόγηση διατυπώνονταν προτάσεις («επόμενα βήματα») για τη βελτίωση της λειτουργίας της εγγύησης εξωτερικής δράσης, δεν είναι σαφές κατά πόσον η Επιτροπή τις έλαβε υπόψη. Αρκετά άλλα πορίσματα της εξωτερικής μελέτης που σχετίζονται με την αξιολόγηση της εγγύησης εξωτερικής δράσης δεν περιλαμβάνονται με σαφήνεια στην αξιολόγηση της Επιτροπής.

74 Πέραν της επισκόπησης της αξιολόγησης, διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή δεν δημοσιεύει στοιχεία σχετικά με όλες τις απαιτούμενες από τη νομοθεσία πτυχές. Οι πληροφορίες που λείπουν θα ήταν χρήσιμες για τη συμπλήρωση της αξιολόγησης και την ενίσχυση της συνολικής διαφάνειας της εγγύησης εξωτερικής δράσης.

75 Βάσει της από μέρους μας επισκόπησης της αξιολόγησης, υποβάλλουμε τις εξής προτάσεις στην Επιτροπή:

- Καθώς η εγγύηση εξωτερικής δράσης αποτελεί καινοφανές μέσο με σημαντικούς πόρους, θα ήταν σκόπιμο να καταρτιστεί ειδική αξιολόγηση, η οποία να υπεισέρχεται σε περισσότερες λεπτομέρειες. Η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο εκπόνησης ειδικής αξιολόγησης της εγγύησης εξωτερικής δράσης το 2027, έτος κατά το οποίο αναμένεται η επόμενη αξιολόγησή της (βλέπε σημείο [19](#)).
- Δεδομένου ότι η γνώμη του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου προορίζεται να συνοδεύει την αξιολόγηση της Επιτροπής, την επόμενη φορά που αναμένεται να αξιολογηθεί η εγγύηση εξωτερικής δράσης (πριν από το τέλος του 2027), η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο υποβολής της τελικής αξιολόγησης στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο αρκετά έγκαιρα, ώστε αμφότερα τα έγγραφα να μπορούν να δημοσιευθούν και να υποβληθούν ταυτόχρονα στους νομοθέτες (βλέπε σημείο [20](#)).
- Κατά τον προσδιορισμό των αντληθέντων διδαγμάτων και την κατάρτιση νομοθετικών προτάσεων για το ΠΔΠ μετά το 2027, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο να αξιολογήσει τα στοιχεία εκείνα της εγγύησης εξωτερικής δράσης που δεν καλύφθηκαν από την υπό εξέταση αξιολόγηση, βάσει των πλέον πρόσφατων διαθέσιμων στοιχείων (βλέπε σημεία [25-45](#)).
- Όπως απαιτείται από το άρθρο 42, παράγραφος 4, του [κανονισμού ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη](#), η Επιτροπή οφείλει, στο πλαίσιο οποιασδήποτε μελλοντικής αξιολόγησης της εγγύησης εξωτερικής δράσης, να αξιολογεί κατά πόσον η μέγιστη εγγυοδοτική ικανότητα και τα επίπεδα των προβλέψεων είναι κατάλληλα (βλέπε σημεία [46-54](#)).
- Η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο τα «επόμενα βήματα» που προτείνονται στην εξωτερική μελέτη θα μπορούσαν να συνεκτιμηθούν κατά την κατάρτιση νομοθετικών προτάσεων για το ΠΔΠ μετά το 2027 (βλέπε σημεία [55](#) και [59](#)).

- Χάριν διαφάνειας, η Επιτροπή οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο βελτίωσης του ιστότοπου του ETBA+ και δημοσίευσης όλων των απαιτούμενων από τον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη πληροφοριών (βλέπε σημεία 65-69).

Η παρούσα γνώμη εγκρίθηκε από το Τμήμα III, του οποίου προεδρεύει η Bettina Jakobsen, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 3ης Δεκεμβρίου 2024.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy

Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Σύγκριση των χαρακτηριστικών του ETBA, του ETBA+ και των σχετικών μηχανισμών εγγυήσεων

	ETBA	Ταμείο εγγυήσεων του ETBA	ETBA+	Εγγύηση εξωτερικής δράσης
Περίοδος/ΠΔΠ	2017-2020		2021-2027	
Νομοθεσία	Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1601 για τη θέσπιση του ETBA		Κανονισμός (ΕΕ) 2021/947 για τη θέσπιση του ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη	
Σκοπός	Στήριξη των επενδύσεων και διευκόλυνση της πρόσβασης των χωρών-εταίρων σε χρηματοδότηση			
Σημεία εστίασης	Βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομική μεγέθυνση, απασχόληση, ισότητα των φύλων, κοινωνικοοικονομικοί τομείς και ΜΜΕ. Παράλληλα, μεγιστοποίηση της προσθετικότητας, δημιουργία καινοτόμων προϊόντων και κινητοποίηση κεφαλαίων του ιδιωτικού τομέα.			
Στόχοι	Στόχοι σύμφωνοι με το άρθρο 21 ΣΕΕ, το άρθρο 208 ΣΛΕΕ, τις διεθνείς αρχές της αποτελεσματικότητας της ανάπτυξης, τους ΣΒΑ των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη της φτώχειας, την πολιτική γειτονίας της ΕΕ, το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τη μετανάστευση, καθώς και στόχοι που συνάδουν με εκείνους που επιδιώκονται στο πλαίσιο των πηγών χρηματοδότησής του.		Στόχοι που ορίζονται στον κανονισμό ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη και, κατά περίπτωση, στόχοι που προβλέπονται στον κανονισμό για τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)	
Πλαίσιο εξωτερικών επενδύσεων της ΕΕ	Ευρωπαϊκό Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο (EIP) που θεσπίστηκε το 2016 και εστιάζει στην οικονομική μεγέθυνση, την απασχόληση, τη βιωσιμότητα και τη μετανάστευση		Στο EIP προστίθεται η πρωτοβουλία Global Gateway (2021), που εστιάζει στις ψηφιακές υποδομές, στο κλίμα, στην ενέργεια, στις μεταφορές, στην υγεία, την εκπαίδευση και την έρευνα	
Παροχή χρηματοδοτικής ικανότητας μέσω:	Ολοκληρωμένης δέσμης επιχορηγήσεων, εγγυήσεων και άλλων χρηματοδοτικών μέσων, συμπεριλαμβανομένου του συνδυασμού μέσων	Εγγυήσεων	Ολοκληρωμένης δέσμης επιχορηγήσεων, τεχνικής βοήθειας, χρηματοδοτικών μέσων, δημοσιονομικών εγγυήσεων και συνδυαστικών πράξεων	Εγγυήσεων, όχι μόνο για τις πράξεις του ETBA+, αλλά και για τα δάνεια της ΜΧΣ και της Ευρατόμ

	ΕΤΒΑ	Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΒΑ	ΕΤΒΑ+	Εγγύηση εξωτερικής δράσης
Πηγές χρηματοδότησης (πιστώσεις)	11ο ΕΤΑ και προϋπολογισμός της ΕΕ (ΜΑΣ και ΕΜΓ)		Προϋπολογισμός της ΕΕ: ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη και, κατά περίπτωση, Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ ΙΙΙ)	
Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής	Αφρική και γειτονικές χώρες της ΕΕ		Παγκόσμιο	
Πρόβλεψη για την εγγύηση και όγκος των εγγυητικών πράξεων	Πρόβλεψη ύψους 750 εκατ. ευρώ για την παροχή χρηματοοικονομικής κάλυψης ύψους 1,5 δισ. ευρώ με τη μορφή εγγυήσεων. (Συνδυαστική χρηματοδότηση ύψους 3,8 δισ. ευρώ συμπληρώνει το ποσό αυτό).		Πρόβλεψη ύψους έως 10 δισ. ευρώ για την παροχή χρηματοδοτικής κάλυψης ύψους έως 51 036 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων 11,9 δισ. ευρώ με τη μορφή εγγυήσεων για δάνεια που σχετίζονται με τη μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή και δάνεια της Ευρατόμ).	
Εγγύηση διαθέσιμη για:	-	Χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα	-	Χρηματοδότηση κρατών και μη εμπορικών υποκρατικών οντοτήτων· χρηματοδότηση εμπορικών υποκρατικών οντοτήτων· χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα
Συντελεστής προβλέψεων για την εγγύηση	-	50 % (για υποχρεώσεις που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ)	-	Μεταξύ 9 % (μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή, κίνδυνοι αθέτησης δημόσιου χρέους και ειδικά σκέλη της ΕΤΕπ) και 50 % για πράξεις στις οποίες εμπλέκεται ο ιδιωτικός τομέας

	ΕΤΒΑ	Ταμείο εγγυήσεων του ΕΤΒΑ	ΕΤΒΑ+	Εγγύηση εξωτερικής δράσης
Ρυθμίσεις περί λογοδοσίας	<p>Το άρθρο 16, παράγραφος 2, του κανονισμού 2017/1601 ορίζει ότι «οι επιλέξιμοι ομόλογοι φορείς με τους οποίους έχει υπογραφεί συμφωνία εγγυήσεων του ΕΤΒΑ παρέχουν ετησίως στην Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο τις οικονομικές εκθέσεις σχετικά με τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές δραστηριότητες [...]».</p>		<p>Το άρθρο 38, παράγραφος 6, του κανονισμού 2021/947 ορίζει ότι «οι επιλέξιμοι αντισυμβαλλόμενοι με τους οποίους έχει συναφθεί συμφωνία εγγύησης εξωτερικής δράσης διαβιβάζουν ετησίως στην Επιτροπή και στο Ελεγκτικό Συνέδριο οικονομικές εκθέσεις, [...] οι οποίες αφορούν τις καλυπτόμενες από τον παρόντα κανονισμό χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις [...]».</p>	

Παράρτημα II – Επισκόπηση της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής

Εγκριθείσα ΜΧΣ (σε εκατ. ευρώ)

Χώρα	Τίτλος	Ποσό του δανείου	Πρόβλεψη	Επιχορηγήσεις	Έγκριση
Ουκρανία	ΜΧΣ έκτακτης ανάγκης	1 200	108	0	Φεβρουάριος 2022
Ουκρανία	Έκτακτη ΜΧΣ I ¹	1 000	90	0	Ιούλιος 2022
Ουκρανία	Έκτακτη ΜΧΣ II ^{2,3}	5 000	225	0	Σεπτέμβριος 2022
Βόρεια Μακεδονία	Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή	100	9	0	Ιούλιος 2023
Μολδαβία	Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή	120	11	30	Απρίλιος 2022
Μολδαβία	Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή	100	9	45	Ιούνιος 2023
Αίγυπτος	Βραχυπρόθεσμη ΜΧΣ	1 000	90	0	Απρίλιος 2024
Σύνολο		8 520	542	75	

Προτεινόμενη ΜΧΣ (σε εκατ. ευρώ)

Χώρα	Τίτλος	Ποσό του δανείου	Πρόβλεψη	Επιχορηγήσεις	Υποβολή πρότασης
Αίγυπτος	Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή	4000	360	0	Μάρτιος 2024
Ιορδανία	ΜΧΣ IV	500	45	0	Απρίλιος 2024
Σύνολο		4 500	405	0	

Γενικό σύνολο

13 020

947

75

Σημ.: Ο πίνακας αυτός δεν περιλαμβάνει δάνεια της ΜΧΣ+ για την Ουκρανία ύψους 18 δισ. ευρώ, ούτε δάνεια ύψους 33 δισ. ευρώ που διατέθηκαν στο πλαίσιο της διευκόλυνσης για την Ουκρανία, τα οποία καλύπτονται απευθείας από το «περιθώριο» του προϋπολογισμού της ΕΕ. Τα δάνεια αυτά δεν συνοδεύονται από πρόβλεψη από την εγγύηση εξωτερικής δράσης.

¹ Τα κράτη μέλη της ΕΕ συμφώνησαν να παράσχουν πρόσθετη κάλυψη ύψους 610 εκατ. ευρώ σε καταβλητέες εγγυήσεις.

² Τα κράτη μέλη της ΕΕ συμφώνησαν να παράσχουν πρόσθετη κάλυψη ύψους 3 050 εκατ. ευρώ σε καταβλητέες εγγυήσεις.

³ Άλλο μέρος των προβλέψεων για τις έκτακτες πράξεις της ΜΧΣ II (225 εκατ. ευρώ) θα καταβληθεί από τη διευκόλυνση για την Ουκρανία.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει της ανάλυσης ιστορικού ανά δικαιούχο χώρα που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση της μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής προς τρίτες χώρες το 2023, [SWD\(2024\) 150](#).

Παράρτημα ΙΙΙ – Προηγούμενες ειδικές εκθέσεις και γνώμες του ΕΕΣ

Πίνακας 1 – Δημοσιεύσεις του ΕΕΣ σχετικά με δάνεια, εγγυήσεις και καινοτόμο χρηματοδότηση της συνδρομής που παρέχει η ΕΕ

Αναφορά δημοσίευσης	Τίτλος
2024	Ετήσιες εκθέσεις για το οικονομικό έτος 2023
Γνώμη 01/2024	Γνώμη σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση της διευκόλυνσης μεταρρυθμίσεων και ανάπτυξης για τα Δυτικά Βαλκάνια [2023/0397(COD)]
2023	Ετήσιες εκθέσεις για το οικονομικό έτος 2022
Ειδική έκθεση 14/2023	Προγραμματισμός του Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη
Ειδική έκθεση 05/2023	Χρηματοδοτικό τοπίο της ΕΕ – Ανομοιογενές σύνολο που απαιτεί περαιτέρω απλούστευση και υποχρέωση λογοδοσίας
Γνώμη 03/2023	Γνώμη σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης για την Ουκρανία
Γνώμη 07/2022	Γνώμη σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 για τη θέσπιση διαφοροποιημένης στρατηγικής χρηματοδότησης ως γενικής μεθόδου δανεισμού [2022/0370(COD)]
Ειδική έκθεση 06/2021	Χρηματοδοτικά μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής κατά το κλείσιμο της περιόδου 2007-2013
Γνώμη 07/2020	Γνώμη που συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη [COM(2020) 224]
Επισκόπηση 07/2019	Συνοπτική περιπτωσιολογική επισκόπηση με τίτλο «Αναφορά στοιχείων για τη βιωσιμότητα:απολογισμός σε επίπεδο θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ»
Ειδική έκθεση 03/2019	Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων:ανάγκη περαιτέρω ενεργειών για να θεωρηθεί απολύτως επιτυχημένο
Γνώμη 10/2018	Γνώμη 10/2018 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση Μηχανισμού Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας [COM(2018) 460]
Ειδική έκθεση 19/2016	Εκτέλεση του προϋπολογισμού της ΕΕ διά χρηματοοικονομικών μέσων: διδάγματα από την περίοδο προγραμματισμού 2007-2013
Ειδική έκθεση 14/2015	Επενδυτική Διευκόλυνση ΑΚΕ: προσφέρει προστιθέμενη αξία;
Ειδική έκθεση 08/2015	Ανταποκρίνεται επαρκώς στις ανάγκες των μικροεπιχειρηματιών η παρεχόμενη από την ΕΕ χρηματοδοτική στήριξη;

Αναφορά δημοσίευσης	Τίτλος
Ειδική έκθεση 05/2015	Αποτελούν τα χρηματοοικονομικά μέσα επιτυχές και ελπιδοφόρο εργαλείο για τον τομέα της αγροτικής ανάπτυξης;
Ειδική έκθεση 16/2014	Η αποτελεσματικότητα του συνδυασμού επιχορηγήσεων από περιφερειακές επενδυτικές διευκολύνσεις με δάνεια από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την υποστήριξη των εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ

Πίνακας 2 – Δημοσιεύσεις του ΕΕΣ σχετικά με τις απαιτήσεις για τη «βελτίωση της νομοθεσίας»

Αναφορά δημοσίευσης	Τίτλος
Ειδική έκθεση 17/2022	Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εξωτερικοί σύμβουλοι
Επισκόπηση 02/2020	Το νομοθετικό έργο στην Ευρωπαϊκή Ένωση έπειτα από σχεδόν 20 χρόνια εφαρμογής του πλαισίου της βελτίωσης της νομοθεσίας
Ειδική έκθεση 16/2018	Εκ των υστέρων επισκόπηση της νομοθεσίας της ΕΕ: ένα σύστημα με καλά θεμέλια αλλά και ελλείψεις

Συντομογραφίες

ΓΔ BUDG: Γενική Διεύθυνση Προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΓΔ ECFIN: Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΓΔ INTPA: Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εταιρικών Σχέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΓΔ NEAR: Γενική Διεύθυνση Γειτονίας και Διαπραγματεύσεων για τη Διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΕΕΣ: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΕΜΓ: Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας.

ΕΤΒΑ: Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη.

ΕΤΒΑ+: Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη+.

ΕΤΕπ: Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

ΜΑΣ: Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας.

ΜΓΑΔΣ-Παγκόσμια Ευρώπη: Μηχανισμός Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας – Παγκόσμια Ευρώπη.

ΜΠΒ: Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας.

ΜΣΠΑ: Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Διεθνούς Συνεργασίας για την Πυρηνική Ασφάλεια.

ΜΧΣ: Μακροοικονομική Χρηματοδοτική Συνδρομή.

DFI: Ίδρυμα αναπτυξιακής χρηματοδότησης.

DOAG: Απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ, συμπεριλαμβανομένης της Γροιλανδίας.

EAG: Εγγύηση εξωτερικής δράσης.

EDFI: Ευρωπαϊκά ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης.

SWD: Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.

Γλωσσάριο

Όρος	Ορισμός
Βελτίωση της νομοθεσίας	Έννοια που καθοδηγεί τη χάραξη πολιτικής και τη νομοθετική διαδικασία της ΕΕ, και στηρίζεται στην αρχή σύμφωνα με την οποία μια ρύθμιση θα πρέπει να επιτυγχάνει τους στόχους της με το ελάχιστο δυνατό κόστος και να σχεδιάζεται με τρόπο διαφανή, βάσει τεκμηρίωσης και με τη συμμετοχή των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών.
Δημόσιο χρέος	Το σύνολο των οφειλών της κεντρικής κυβέρνησης προς εγχώριους και ξένους δανειστές.
Δημοσιονομική εγγύηση	Δέσμευση για αποζημίωση της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και άλλων ιδρυμάτων αναπτυξιακής χρηματοδότησης από τον ενωσιακό προϋπολογισμό για τυχόν ζημιές που υφίστανται σε περίπτωση που δικαιούχος αθετήσει τις υποχρεώσεις του στο πλαίσιο του ETBA+, λόγω χάριν σε περίπτωση αθέτησης δανειακών υποχρεώσεων.
Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής	Μη δεσμευτικό έγγραφο της Επιτροπής, καταρτιζόμενο προκειμένου να αποτελέσει τη βάση συζήτησης εντός ή εκτός του οργάνου.
Επενδυτικό σκέλος	Στο πλαίσιο της εγγύησης εξωτερικής δράσης, τομέας της στοχευμένης στήριξης από το ETBA+ προς χαρτοφυλάκια επενδύσεων σε συγκεκριμένες περιφέρειες, χώρες ή κλάδους.
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων	Τράπεζα της ΕΕ, υπό την κυριότητα των κρατών μελών, που παρέχει χρηματοδότηση σε έργα για την υποστήριξη πολιτικών της ΕΕ, κατά κύριο λόγο εντός της επικράτειάς της αλλά και εκτός αυτής.

Όρος	Ορισμός
Ιδρύματα αναπτυξιακής χρηματοδότησης	Εξειδικευμένες τράπεζες ανάπτυξης ή θυγατρικές τους, συνήθως κατά πλειοψηφία κρατικές, που έχουν συσταθεί για τη στήριξη της ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα σε αναπτυσσόμενες χώρες.
Μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή	Μορφή χρηματοδοτικής στήριξης που παρέχει η ΕΕ σε χώρες-εταίρους οι οποίες αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στο ισοζύγιο πληρωμών ή δημοσιονομικές δυσχέρειες.
Μη συνεργάσιμη περιοχή δικαιοδοσίας	Χώρα μη συμμορφούμενη με τα πρότυπα χρηστής φορολογικής διακυβέρνησης.
Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις	Ορισμός που βασίζεται στο μέγεθος, και ειδικότερα στον αριθμό των εργαζομένων και σε ορισμένα οικονομικά κριτήρια, και εφαρμόζεται σε επιχειρήσεις και άλλους οργανισμούς. Οι μικρές επιχειρήσεις απασχολούν έως και 50 υπαλλήλους και ο κύκλος εργασιών ή ο συνολικός ισολογισμός τους δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ. Οι μεσαίες επιχειρήσεις απασχολούν έως και 250 υπαλλήλους και έχουν κύκλο εργασιών έως 50 εκατομμύρια ευρώ ή ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
Πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα	Φαινόμενο κατά το οποίο μια συγκεκριμένη εισροή, όπως οι επενδύσεις ή οι εγγυήσεις της ΕΕ, επιφέρει μεγαλύτερη αλλαγή σε μια εκροή, παραδείγματος χάριν στις συνολικές επενδύσεις.
Πρόβλεψη	Λογιστικός όρος που αποδίδει τη βέλτιστη εκτίμηση μιας πιθανής μελλοντικής υποχρέωσης αβέβαιου χρόνου ή ποσού που εγγράφεται στον ισολογισμό.

Όρος	Ορισμός
Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης	Οι 17 στόχοι που ορίζονται στην Ατζέντα 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, με σκοπό την ενθάρρυνση όλων των χωρών να αναλάβουν δράση σε τομείς κρίσιμης σημασίας για την ανθρωπότητα και τον πλανήτη.
Συνδυαστική χρηματοδότηση	Η πρακτική του συνδυασμού επιχορηγήσεων της ΕΕ με δάνεια ή κεφάλαια δημόσιων και ιδιωτικών χρηματοδοτών.
Συντελεστής προβλέψεων	Ποσοστό εγκεκριμένης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης που πρέπει να αντιστοιχεί σε πρόβλεψη.
Τελικός δικαιούχος	Φυσικό πρόσωπο ή οντότητα που λαμβάνει χρηματοδότηση από το ETBA+, είτε απευθείας από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων είτε μέσω άλλου ενδιάμεσου χρηματοπιστωτικού οργανισμού.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, τα λογότυπα και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

PDF	ISBN 978-92-849-3744-8	ISSN 1977-5660	doi:1977-5660	QJ-01-24-042-EL-N
-----	------------------------	----------------	---------------	-------------------